

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΛΓ'

ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 72.18.308

1/15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1984

ΑΡΙΘ. 1 - 2

== ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ==

Μνήμη Βασιλείου. —
Ευαγγέλιου Δ. Θεοδώρου,
Καθηγητού Παν/μίου 'Αθηνών, Καθοδη-
γητική φωτεινή νεφέλη (για τὸ νέον
'Ετος). — 'Ιωάννου Φουν-
τούλη, Καθηγητού Παν/μίου Θεσ-
σαλονίκης, 'Απαντήσεις σὲ λειτουργι-
κές, κανονικές καὶ ἄλλες ἀπορίες. —
'Εμμανουήλ Χατζηεμμαν-
νουήλ, Τὰ 'Ελληνοχριστιανικά Γράμ-
ματα. — 'Επίκαιρα. — 'Αλεξ.
Μ. Σταυροπούλου, Λέκτορας
Θεολογικῆς Σχολῆς, 'Η χρήση τῶν ναρ-
κατικών ὡς ποιμαντικό πρόβλημα. —
Κασσιανῆς Πανουτσο-
πούλου, Κοιν. Λειτουργοῦ, 'Ενα
ἀλλιώτικο μήνυμα. — Βασ. Μου-
στάκη, 'Η προφητεία τοῦ Ναούμ.
— 'Ι. Μ. Χατζηφώτη, 'Ελλη-
νες Κληρικοί στοὺς ἀγῶνες τῆς Φυλῆς.
— Πρεσβ. 'Αντωνίου 'Αλε-
ξιοπούλου, Θεομηταῖχτες τοῦ
Μπροῦνλιν. — Ευαγγέλιου Π.
Λέκκου, Εἰδήσεις ποὺ ἐνδιαφέρουν
τοὺς ἐφημερίους. — Νέοι συνταξιῶχοι
τοῦ ΤΑΚΕ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

'Αθήναι, 'Ιασιῶν 1 — Τηλ.
72.10.734 ● Προϊστάμενος Τυ-
πογραφείου: 'Ιωάννης
Μιχαήλ, 'Αναστασία Β,
Ζωγράφου. Τηλ. 77.87.978.

1η 'Ιανουαρίου

ΜΝΗΜΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας,
τοῦ Μεγάλου.

Ὁ Μέγας Βασίλειος εἶναι ὁ ἐκκλησιαστικὸς ποιμένας καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Δάσκαλος ποὺ σὶν βίῳ του καὶ σὶν ἔργῳ του συνδυάζει τὴν μεγάλη πίστιν μὲ τὴν βαθειὰ γνώσιν, τὴν εὐσέβειαν μὲ τὴν ἑλληνομάθειαν. Εἶναι ὁ θεωρητικὸς νοῦς καὶ συγχρόνως ὁ πρακτικὸς ἄνθρωπος, ὁ σοφὸς καὶ ὁ ἅγιος. Ὁ Μέγας. «Παιδείας γεροντὸς ἀπάσης ἐμπλεως» καὶ «ἄριστος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ὁ Μέγας Βασίλειος».

† Δ.

ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΗ ΦΩΤΕΙΝΗ ΝΕΦΕΛΗ (ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ)

Τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

«Ὁ δὲ Θεὸς ἠγεῖτο αὐτῶν... ἐν στύλῳ νεφέλης...
ἐν στύλῳ πυρὸς» (Ἐξόδ. ιδ', 21).

Ἡ ἀνατολή τοῦ καινοῦρίου Χρόνου μᾶς κάνει νὰ στρέψωμε ὀπισθεῖν τὸ βλέμμα μας στὸ μέλλον καὶ νὰ ἀναλογιζώμαστε τὴν ἐνδεχομένως μᾶς περιμένει. Αὐτὸ μᾶς φέρνει στὸ νοῦ ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἀντικρούζοντας κάποτε τὸ μέλλον, ἔλεγε: «Πηγαίνω τώρα εἰς Ἱεροσόλυμα, χωρὶς νὰ γνωρίζω τί θὰ μοῦ συμβῆ ἐκεῖ. Πλὴν ἓνα μόνο γνωρίζω, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἀπὸ πόλι σὲ πόλι μαρτυρεῖ ἔντονα λέγοντας, ὅτι μὲ περιμένουν δεσμὰ καὶ θλίψεις. Δὲν λογαριάζω ὅμως τίποτε ἀπὸ αὐτά, οὔτε θεωρῶ τὴ ζωὴ μου πολὺτιμη γιὰ μένα, ὅσο θεωρῶ σπουδαῖο καὶ πολῦτιμο τὸ νὰ τελειώσω μὲ ἀνάπαισι συνειδήσεως καὶ χαρὰ τὸ δρόμο τῆς ἀποστολῆς μου καὶ νὰ φέρω εἰς πέρας τὴν διακονίαν, τὴν ὁποία ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἡ ὁποία συνίσταται στὸ νὰ δίδω μαρτυρία γιὰ τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖο γνωστοποιεῖ στοὺς ἀνθρώπους τὴν Χάριν, τὴν ὁποία τοὺς ἔδωκε ὁ Θεός» (Πράξ. κ', 22-24).

Ἄραγε ἐμεῖς πῶς βλέπουμε τὸ μέλλον; Σήμερον οἱ ἄνθρωποι περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ τὸ ἀντικρούζουν μὲ μεγάλη ἀβεβαιότητα. Ἡ βασανιστικὴ μέριμνα, ὁ φόβος, τὸ ἄγχος ἔχουν ἀξιοθῆ, διότι οἱ ἀνάγκες καὶ οἱ δυσκολίες ἔχουν πολλαπλασιασθῆ. Ἐπὶ πλέον ἡ ἀνθρωπότης σήμερον ταλανίζεται καὶ ἀπ' τὴν ἀπειλὴ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως καὶ ἀκόμη χειρότερα τοῦ πυρηνικοῦ ὀλοκαυτώματος.

Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν εἶναι ἡ κατάστασις καὶ ὅπως καὶ ἂν ἔλθουν τὰ πράγματα, χρειάζομαστε μιὰ ἀδιατάρακτη παραμυθία, παρηγοριὰ καὶ ἐνίσχυσι, πὺν νὰ συνοδεύη συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως τὰ βήματά μας στὸ μέλλον. Χρειάζομαστε τὴν προστατευτικὴ καὶ καθοδηγητικὴ ἐκείνη φωτεινὴ νεφέλη, γιὰ τὴν ὁποία ὁμιλεῖ τὸ βιβλίον τῆς Ἐξόδου: «Ὁ δὲ Θεὸς προπορευόταν σ' αὐτοὺς ὡς στήλη νεφέλης κατὰ τὴν ἡμέραν, γιὰ νὰ τοὺς δείκῃ τὴν ὁδόν, καὶ ὡς στήλη πυρὸς κατὰ τὴν νύκταν, γιὰ νὰ τοὺς φωτίζῃ, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ ταξιδεύουν τόσο τὴ νύκταν ὅσο καὶ τὴν ἡμέραν ἢ στήλη τοῦ νέφους κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ ἢ στήλη τοῦ πυρὸς κατὰ τὴν νύκταν οὐδέποτε ἀπομακρύνονταν ἀπὸ ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ» (Ἐξόδ. ιγ', 21-22).

Οἱ λόγοι αὐτοὶ τόσο τοῦ Ἀπ. Παύλου, ὅσον καὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης δείχνουν τὴν μόνιμη καὶ σταθερὴ πηγὴ παραμυθίας κατὰ τὴν πορεία πρὸς τὸ μέλλον. Τί ἦταν ἡ φωτεινὴ στήλη νεφέλης, πὺν προπορευόταν τοῦ λαοῦ καὶ οὐδέποτε — ὅπως τονίζει τὸ διορθωμένο ἐβραϊκὸ κείμενον— ἀπομακρύνονταν ἐξ αὐτοῦ; Ἦταν τὸ σημεῖο τῆς συνεχοῦς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ὡς ἡ στήλη αὐτὴ καθοδηγοῦσε τὸν Ἰσραὴλ καὶ τοῦ ἔδειχνε τὴν ὁδόν. Γι' αὐτὸ ἦταν συνεχῆς ἐγγύησις θείας προστασίας καὶ οὐρανίας προφυλάξεως μέσα σὲ μιὰ χώρα γεμάτη ἀπὸ ἐχθροὺς καὶ κινδύνους.

Ὅλα τὰ πλεονεκτήματα αὐτά, τὰ ὁποῖα ἔδωκε στὸν Ἰσραὴλ ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ, τὰ κατέχομε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὁ Κύριος εἶναι ὁ ὁδηγός μας, ἡ παραμυθία μας. Τὸ Νέον Ἔτος εἶναι ἐνδεχομένο ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ μᾶς σπουδαῖες ἀποφάσεις. Ποιὸς θὰ σταθῆ σύμβουλος καὶ ὁδηγός μας; Οἱ λαοὶ πορεύονται τρικλιζοντας μέσα στὸ σκοτάδι. Ποιὸς χαρίζει τὴν βεβαιότητα, ὅτι γιὰ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ μέσα σ' ὅλα τὰ ἀδιέξοδα ὑπάρχει ἓνας ἀνοιγμένος δρόμος, τὸν ὁποῖο μποροῦν ν' ἀκολουθήσουν; Ὁφείλονται εὐχαριστίες στὸν Θεόν, διότι δὲν χρειάζεται νὰ παραπατᾶμε μέσα στὴν ἀβεβαιότητα. Ἐχομε ἓνα ἀστὲρι, πὺν πάντοτε ἐκ νέου ἀνατέλλει σὲ μᾶς καὶ μᾶς φωτίζει. Αὐτὸ εἶναι ὁ ἀστὴρ τῆς Βηθλεέμ. Ἐχομε τὸ φῶς, γιὰ τὸ ὁποῖο ὁμιλεῖ ὁ Ψαλμοδός: «Ἀλόχως τοῖς ποσίν μου ὁ λόγος Σου καὶ φῶς ταῖς τρίβους μου» (Ψαλμ. ρη', 105). Ἐχομε τὴν Χάριν τοῦ Θεοῦ, πὺν — ὅπως εἶδαμε πὺν πάνω — κάνει τὸν Παῦλον νὰ ἔχη ἀνάπαισι συνειδήσεως καὶ χαρὰ, μολοντί γνωρίζει ὅτι τὸ μέλλον τοῦ ἐπιφυλάσσει δεσμὰ καὶ θλίψεις. Ἐχομε τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, πὺν μᾶς ὁδηγεῖ «εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» (Ἰωάν. ιστ', 13). Ἐχομε τὴν ἐνίσχυσι ἀπ' τὴν κοινωνία μὲ τὸν Χριστὸ καὶ ἀπ' τὴν κοινωνία ὄλων, ὅσοι συναποτελοῦν τὴν Ἐκκλησίαν Του. Ἐχομε τὴν ἐν Κυρίῳ παντοτεινὴν χαρὰν (Φιλιπ. δ', 4). Ἐχομε τὸ πλήρωμα τῆς ἐσχατολογικῆς ἐλπίδας. Ἐχομε τὴν βεβαιότητα, ὅτι «τὰ πάντα ἰσχύομεν ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι ἡμᾶς Χριστῷ» (Φιλιπ. δ', 13). Ἐχομε τὴν Ὁρθοδοξίαν μας, ἡ ὁποία, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ προτεστάντου καθηγητοῦ Ernst Benz «ἔχει διαφυλάξει τὸν πρωταρχικὸν χαρακτήρα τῆς ἀτμοσφαιρᾶς τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, δηλαδὴ τὴν χαρὰν, ἡ ὁποία μέσα σταὶ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης περιγράφεται ὡς τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς ζωῆς τῆς ἀρχαιοτάτης Ἐκκλησίας. Ἡ χαρὰ αὐτὴ παρέμεινε μέσα στὴν Ὁρθοδοξίαν ὡς ὁ θεμελιώδης τόνος τῆς λατρείας: ἡ χαρὰ τῆς ἐνώσεως μετὰ τοῦ ζῶντος Κυρίου. Μέσα στὴν χαρὰν αὐτὴ ἐκδηλώνεται ἡ ἀγαλλίασις ἀπ' τὸ ὅτι οἱ δυνάμεις τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου συνετριβήσαν, οἱ δαίμονες νικῆθησαν, τὸ βασίλειον τοῦ Σατανᾶ διαλύθηκε, τὸ κακὸν κατ' οὐσίαν ἐκμηδενίσθηκε καὶ γιὰ τὸν ἄνθρωπον, πὺν ἀγαγενήθηκε, ἤδη ἔχει ἀνατελεῖ ὁ νέος αἰὼν τῆς θείας ζωῆς, δόξας καὶ ὠραιότητος, ἡ ζωὴ τῆς νέας δημιουργίας καὶ τοῦ καινοῦρίου κόσμου».

Αὐτὰ εἶναι τὰ κύρια γνωρίσματα τῆς φωτεινῆς προστατευτικῆς νεφέλης, μὲ τὴν ὁποία ὁ Θεὸς καθοδηγεῖ καὶ παρηγορεῖ τὸν νέο Ἰσραὴλ τῆς Χάριτος, ὁ ὁποῖος εἶναι «ἀγνός ἐκλεκτός, βασιλεῖον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν» (Α' Πέτρο. γ', 9). Ἐῖθε ἡ νεφέλη αὐτὴ νὰ συνοδεύῃ ὅλα τὰ βήματά μας τὸν καινοῦριο Χρόνον 1984, ὅπως καὶ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς μας.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

Τοῦ κ. **ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ**
Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης

418. Γιατί μετὰ τὰς εὐχὰς τῆς ἀπολούσεως, ὅταν λέγῃ ὁ ἱερεὺς «Ἐδικαιώθης, ἐφωτίσθης» ραντίζει μετὰ νερὸ τὸν νεοφώτιστο; Μερικοὶ νομίζουν ὅτι βαπτίζουμε μετὰ ραντισμό, ὅπως οἱ Ρωμαιοκαθολικοί. Γιατί γίνεται καὶ τί νόημα ἔχει αὐτὸς ὁ ραντισμός; Ἐρώτησις Αἰδεσιμ. Οἰκον. Γ. Ζέρη).

Ὁ ραντισμὸς αὐτὸς δὲν ἔχει καμμιά σχέσι μετὰ τὸ «βάπτισμα τῆς ἀνάγκης» ἢ «βάπτισμα τῶν κλινικῶν», ποὺ γινόταν καὶ γίνεται διὰ ραντισμοῦ ἢ ἐπιχύσεως καὶ ποὺ ἀργότερα γενικεύθηκε γιὰ ὅλους τοὺς βαπτιζομένους ἀπὸ τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία. Ὁ νεοφώτιστος εἶναι ἤδη βαπτισμένος κανονικὰ μετὰ τριττὴ κατάδυσι στὴν κολυμβήθρα κατὰ τὴν ὥρα ποὺ ἐκφωνοῦνται οἱ λόγοι «Βαπτίζεται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ... εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς...». Ἐπομένως δὲν πρόκειται γιὰ βάπτισμα μετὰ ραντισμὸ καὶ ὁ παραλληλισμὸς του μετὰ τὸ βάπτισμα τῶν Δυτικῶν εἶναι χωρὶς βάσι.

Ὁ ραντισμὸς, γιὰ τὸν ὁποῖο γίνεται ἡ ἐρώτησις, εἶναι ὑπόλειμμα τῆς ἀκολουθίας τῆς «ἀπολούσεως» ἢ τοῦ «ἀπολουτροῦ» ἢ «ἀπολούτρου» τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ποὺ γινόταν κανονικὰ τὴν ὀγδόη ἀπὸ τὸ βάπτισμα ἡμέρα, ὅπως καὶ σήμερα ἀκόμη γράφεται στὰ Εὐχολογία μας. Τότε ἔφεραν τὸν νεοφώτιστο, ποὺ καθ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἄλλαξε τὰ ἐνδύματά του καὶ δὲν πλυνόταν, στὸ νάο, στὸ βαπτιστήριον ἢ στὸ σκευοφυλάκιον, κατὰ τὶς διατάξεις τῶν χειρογράφων, καὶ ἔλουαν ὀλόκληρο τὸ σῶμα του καὶ ἔπλυναν τὰ ἐμφώτια ἐνδύματά του. Αὐτὸ γινόταν γιὰ τὴν τιμὴ τῶν ὑλῶν τῶν μυστηρίων τοῦ ἁγίου βαπτίσματος καὶ τοῦ χρίσματος, ποὺ κατὰ τὶς ἑπτὰ αὐτὲς ἡμέρες ἔμεναν ἐπάνω στὸ σῶμα τοῦ βαπτισθέντος. Οἱ σχετικὲς πηγὲς καὶ οἱ διατάξεις τῶν χειρογράφων ἐπισημαίνουν τὴν ἱερότητα τῶν ὑλῶν αὐτῶν καὶ ἐφιστοῦν τὴν προσοχὴ τοῦ νεοφωτίστου, ἢ τῶν γονέων καὶ ἀναδόχων του, ἂν εἶναι βρέφος, στὸ νὰ μὴ βεβηλωθοῦν αὐτὲς καὶ ἀπαγορεύουν κάθε πλύσι τοῦ σώματος ἢ καὶ τοῦ προσώπου του. Κατὰ τὴν ὀγδόη ἡμέρα, κατὰ τὴν ἀκολουθία τῆς ἀπολούσεως, μετὰ τὴν ἀνάγνωσι τῶν σχετικῶν εὐχῶν, ὁ ἱερεὺς ἔλυνε τὰ ἐμφώτια ἐνδύματα καὶ ἄρχισε ὁ ἴδιος τὴν ἀπόλουσι, λέγοντας τὴ φράσι «Ἐβαπτίσθης, ἐφωτίσθης...», ποὺ ἀπαντᾷ στὰ χειρόγραφα σὲ ποικίλες παραλλαγές. Δὲν ὑπάρχει συμφωνία στοὺς κώδικες γιὰ τὸν τρόπο μετὰ τὸν ὁποῖο ἔκανε ὁ ἱερεὺς τὴν ἀρχὴ τῆς ἀπολούσεως, γιὰ αὐτὸ διέφερε, ὅπως φαίνεται, κατὰ τόπους καὶ χρόνους. Κατ'

ἄλλα χειρόγραφα ραντίζει ἀπλῶς τὰ πρόσωπα τῶν νεοφωτίστων μετὰ νερὸ (κώδ. Σινᾶ 961), κατ' ἄλλα ἔνιπτε τὸ πρόσωπο μόνο ἢ καὶ «τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τὸν δεξιὸν πόδα» (Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν 713, Σινᾶ 973) ἢ «ἀπέπλυνε αὐτοὺς τὸ μέτωπον, τὸ στήθος, χεῖρας καὶ πόδας» (Ἀθηνῶν S 2086). Κατ' ἄλλες πάλι διατάξεις ἔπαιρνε «σπόγγον καινὸν» ἢ «βαμβάκιον καινὸν» ἢ «τὸ ἄκρον τοῦ σινδονίου» ἢ «μέρος ἐκ τῆς περικεφαλαίας», δηλαδὴ τοῦ κουκουλλίου, τὸ ἔβρεχε μετὰ νερὸ καὶ μετὰ αὐτὸ «ἀπεσπόγγιζε» σταυροειδῶς «τὸ μέτωπον, τὰ ὄτα, τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ λοιπὰ μέλη αὐτοῦ, ἔνθα ἐχρίσθη τῷ ἁγίῳ μύρῳ» ἢ «τὴν κεφαλὴν σὺν τῷ μετώπῳ, τὰς εἰνας, τὸ στήθος, τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς νεφροὺς» ἢ «τὰς αἰσθήσεις ἐν αἴς τὸ μύρον ἐπέχρισε» ἢ καὶ «πάντα τὰ μέρη» (κώδ. Ἀθηνῶν 662, 664, 667, 670, 1910, S 64, S 573). Σ' ἄλλα χειρόγραφα μαρτυρεῖται ὅτι ἐκδύεται τελείως ὁ νεοφώτιστος καὶ ὁ ἱερεὺς παίρνει νερὸ μετὰ τὰ χεῖρα του καὶ «ἐπιχειεῖ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐκ τρίτου» (Ἀθηνῶν S 724). Κατ' ἄλλα τὸν λούει ὀλόκληρο: «Εἶτα λύει τὸ σταυρία του ὁ ἱερεὺς καὶ ἐκδύει αὐτὸν τελείως καὶ καθίζει αὐτὸν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ. Καὶ λαβὼν ὕδωρ μετὰ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, σφραγίζει αὐτὸν ἐν τῇ κεφαλῇ ἐκ γ' ἔλεγων οὕτως· Ἐβαπτίσθης...». Καὶ λούει αὐτὸν ὅλον τὸ σῶμα, ὁμοίως καὶ οἱ ἀνάδοχοι (Μ. Λαύρας 21). Κατ' ἄλλα πάλι χειρόγραφα ἢ ἀπόλουσι γινόταν μετὰ νερὸ ποὺ εὐλογοῦσε προηγουμένως ὁ ἱερεὺς «εἰς ἄγγειον», ἐμφυσώντας καὶ σφραγίζοντας τὸ ἢ καὶ διαβάζοντας μιὰ εἰδικὴ εὐχὴ ἁγιασμοῦ (Ἀθηνῶν 665, Σινᾶ 966, 991). Τέλος κατὰ τοὺς κώδικες Ἀθηνῶν 848 καὶ 851 ἢ ἀπόνυψις τοῦ νεοφωτίστου γινόταν μετὰ κρᾶσι: «βαλὼν οἶνον εἰς ἄγγειον, ἀπονίπτει τὸν νεοφώτιστον μετὰ τῶν αὐτοῦ ἀμφίων».

Ἡ σημερινὴ διάταξι τῶν Εὐχολογιῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα περιεργό, ἀλλ' ὄχι ἀσυνήθιστο στὴ λειτουργικὴ μας τάξι, συνδυασμὸ δύο παραδόσεων, ποὺ ὁ συντάκτης τῆς διατάξεως ἐπεχείρησε νὰ τὶς συμβιβάσῃ. Μιλᾷ πρῶτα γιὰ τὸ βρέξιμο «μετὰ ὕδατος καθαροῦ» τῶν ἄκρων τοῦ «ζωναρίου» καὶ τοῦ «σαβάνου» καὶ ραντισμὸ τοῦ παιδίου, ἀπὸ τὸν ἱερέα, ἐνῶ λέγει τὶς λέξεις «Ἐδικαιώθης, ἐφωτίσθης». Στὴ συνέχεια ὀρίζει τὴν ἀποσπόγγισι τοῦ προσώπου, τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ σώματος (προφανῶς αὐτὰ ποὺ ἐχρίσθησαν μετὰ τὸ ἅγιον μύρον), ἐνῶ λέγεται ὀλόκληρη ἢ φράσις σὲ ἄλλη παραλλαγὴ («Ἐβαπτίσθης, ἐφωτίσθης, ἐμυρώθης, ἡγιασθης, ἀπελούσθης εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς...»). Στὴν πράξι, ἀπὸ ὅσο τουλάχιστον γνωρίζω, οἱ ἱερεῖς ἀκολουθοῦν τὶς τοπικὲς τοὺς παραδόσεις, ποὺ δὲν συμφωνοῦν πάντα μετὰ τὴν διάταξι αὐτή.

(Συνεχίζεται)

ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τοῦ κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΧΑΤΖΗΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ἡ 30ῆ Ἰανουαρίου, ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, κλείνει τὸν κύκλο τῶν σχολικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων πού λαμβάνουν χώρα σὲ ὅλα τὰ κοινοτικά σχολεῖα, ἡμερήσια καὶ ἀπογευματινά, στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες, τὸν Καναδᾶ καὶ τὴ Νότιο Ἀμερικὴ, μὲ θέμα: τὰ Ἑλληνοχριστιανικὰ Γράμματα.

Καὶ εἶναι σωστὸ νὰ κλείνει ὁ κύκλος τοῦ ἑορτασμοῦ μὲ τὴν ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, γιὰ τὸ ὅτι οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες: Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, μαζί ἀκόμα μὲ τὸν ἀδελφὸ τοῦ Μ. Βασιλείου, τὸ Γρηγόριο Νύσσης, ξεχώρισαν ἀνάμεσα στοὺς ἐκκλησιαστικοὺς συγγραφεῖς καὶ τοὺς ἄλλους πατέρες τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἀγάπη πού ἔδειξαν στὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα καὶ τὴν ἀξία πού ἀπέδωσαν στὴ διδασκαλία τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, ἀπὸ τὸν Ὀμηρὸ ἕως τοὺς στωϊκοὺς, τὸν Ζήνωνα καὶ τὸν Πλούταρχο, στὰ σχολεῖα τῆς ἐποχῆς τους.

Ἡ θεικὴ αὐτὴ στάση τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ τοῦ Γρηγορίου Νύσσης πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα δείχνει εὐρύτητα σκέψεως, ἐφ' ὅσον γιὰ τοὺς ἀπλοῦς χριστιανοὺς καὶ ἀκόμα μερικὸς ἐκκλησιαστικοὺς ἄνδρες, προπαντὸς τοῦ Α' καὶ Β' αἰῶνος, ἦταν πολὺ δύσκολος ὁ συμβιβασμὸς καὶ ἡ συνδιαλλαγὴ τῶν ἀντιλήψεων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων περὶ ἀνθρώπου, ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ μὲ τὰ διδάγματα τῆς Νέας Θρησκείας. «Οἱ φιλόσοφοι εἶναι οἱ Πατριάρχαι τῶν αἰρετικῶν» καὶ «δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ κοινὸ μεταξὺ φιλοσόφων καὶ χριστιανοῦ, μεταξὺ μαθητοῦ τῆς Ἑλλάδας καὶ τοῦ οὐρανοῦ, μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Ἱερουσαλήμ, ἀκαδημίας καὶ Ἐκκλησίας», ἔγραφε ὁ Λατίνος συγγραφεὺς τοῦ Β' αἰῶνος Τερτυλλιανός.

Οἱ ἀπόψεις βέβαια αὐτὲς δὲν ἦταν τελείως ἀδικαιολόγητες. Ὁ Χριστιανισμὸς ἦταν μιὰ ἐπανάσταση στὴν πνευματικὴ πορεία τοῦ ἀνθρώπου, πού δίδαξε μιὰ ἐντελῶς νέα θεώρηση τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, μιὰ θεώρηση, πού πῆγαζε ἀπὸ τὸ σταυρὸ καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ καὶ ὀδηγοῦσε τὸν ἀνθρώπο ἀπὸ τὴ γῆ στὸν οὐρανὸ. Ὁ Χριστιανισμὸς ἦταν μιὰ ἐπανάσταση καὶ ὁ Ἔθνισμὸς ἦταν τὸ «κατεστημένο».

Καὶ στὸ στάδιο αὐτὸ τοῦ διαλόγου μεταξὺ τῆς Νέας Θρησκείας καὶ τοῦ Ἔθνισμοῦ ἐπεμβαίνουν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες καὶ ὁ Γρηγόριος ὁ Νύσσης γιὰ νὰ συζεύξουν τὸ Χριστιανισμὸ μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο καὶ νὰ θέσουν τὰ θεμέλια τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας.

Μορφωμένοι στὶς καλλίτερες σχολὲς τῆς ἐποχῆς τους, μαθητὲς τῆς Ἀθήνας καὶ τῶν καλλιτέρων δασκάλων τῆς ἐποχῆς, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους ξεχώριζε ὁ Λιβάνιος, μπόρεσαν νὰ κάμουν τὴ διάκριση μεταξὺ τῶν λατρευτικῶν τύπων τῆς Ἑθνικῆς Θρησκείας καὶ τῶν ὑψηλῶν ἐννοιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας. Μὲ καθαρότητα τοῦ νοῦ, πού ἦταν καλλιεργημένος ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο ἀναγνώρισαν, χωρὶς καμμιὰ δυσκολία, ὅτι «ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα εἶναι κάτι τὸ ἀξεπέραστα δυνατό καὶ ὁμορφοὺς στὴν Ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου γένους» καὶ ὅτι «στὸν προχριστιανικὸ, ἑλληνικὸ

κόσμο ὑπῆρχε φῶς ὅμοιο μὲ κείνο τῆς βιβλικῆς ἀποκαλύψεως». Ἔτσι, πρὶν ἀκόμα ὁ Τίς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ σαρκωθεῖ, φώτισε ἀμυδρὰ κάποια ἔξοχα μυαλά: στ' ἀλήθεια μιὰ ἀποκάλυψη «ἐν σπέρματι», ἕνα «κοίταγμα τοῦ ἡλίου μὲς τὸ νερὸ».

Ὅταν ὁ Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης, πού εἶχε θάλει σκοπὸ ν' ἀναβιώσει τὴν εἰδωλολατρεία, ἀπαγόρευε μὲ διάταγμά του τὰ χριστιανόπουλα νὰ φοιτοῦν σὲ σχολὲς τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Μ. Βασίλειος ἔγραψε μιὰ δόκλιση ὁμιλία γιὰ νὰ τὰ πείσει ὅτι στὰ ἔθνηκα σχολεῖα πού φοιτοῦσαν εἶχαν μιὰ ἐξαιρετικὴ εὐκαιρία νὰ μελετήσουν τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα καὶ νὰ ὠφεληθοῦν ἀπ' αὐτά. Γιὰ τὸ γράφει ὁ Μέγας Βασίλειος, «Πρῶτα θὰ ἐτοιμάσουμε τὴ συνείδησή μας μὲ τὴν κοσμικὴ σοφία καὶ ὕστερα θ' ἀκούσουμε τὰ ἱερὰ νοήματα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Πρῶτα θὰ συνηθίσουμε νὰ βλέπουμε τὸν ἥλιο μὲσα στὸ νερὸ καὶ κατόπιν θὰ ἀτενίσουμε τὸν ἴδιο τὸν ἥλιο».

Ἀπὸ τὴ σύζευξη αὐτὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο προήλθε τὸ ἐκπαιδευτικὸ ἰδεῶδες τοῦ χ ρ ι σ τ ι α ν ι κ ο ὕ ἀ ν θ ρ ω π ι σ μ ο ὕ. Τὸ ἰδεῶδες αὐτὸ κυριάρχησε ἀπὸ τότε στὰ σχολεῖα τοῦ Βυζαντίου, τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ γενικὰ τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου. Τὸ ἰδεῶδες αὐτὸ ἀποτελεῖ καὶ σήμερα, ὅπως γράφει ὁ Ἀρχιεπίσκοπός μας στὴν ἐγκύκλιό του γιὰ τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα «κυρίαρχη ἐκπαιδευτικὴ δύναμη στὴν ἰσόρροπη ἀγωγή τῶν παιδιῶν, πού μεγαλώνουν στὴ σύγχρονη τεχνοκρατικὴ κοινωνία».

Τὸ ἰδεῶδες τοῦ Χριστιανικοῦ Ἀνθρωπισμοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένει θεμέλιο καὶ βασικὴ ἐπιδίωξη κάθε ἀξιολογῆς ἐκπαιδευτικῆς προσπάθειας. Ὅ,τι εἶναι «ἀξεπέραστο» ἀποβαίνει «μόνιμο» ἔγραψε ἡ Edith Hamilton. Καὶ τὰ διδάγματα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων γιὰ τὴν ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἐλευθερία, τὴν φιλοπατρία, τὴν οἰκογένεια, μαζί μὲ τὰ διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου γιὰ τὴν ἀγάπη, τὴ δικαιοσύνη, τὴν ταπεινοφροσύνη, παραμένουν ἕως σήμερα ἀξεπέραστα διδάγματα καὶ γι' αὐτὸ μόνιμα καὶ ἐπίκαιρα.

Μὲ τὸ ἰδεῶδες τοῦ χριστιανικοῦ ἀνθρωπισμοῦ εἶναι ἐμποτισμένο τὸ πρόγραμμα τῶν κοινοτικῶν σχολειῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, στὰ ὁποῖα, παράλληλα πρὸς τὰ ἄλλα μαθήματα: τὰ Ἀγγλικά, τὰ Μαθηματικά, τὰ Φυσικά, τὶς Κοινωνικὲς Ἐπιστῆμες, διδάσκονται συστηματικὰ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτιστικὴ Ἱστορία, ἡ Ἑλληνικὴ Λογοτεχνία καὶ ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη καὶ Πράξις τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἔτσι ἐτοιμάζουμε τὰ παιδιά μας νὰ γίνουν ἱκανὰ νὰ κρατήσουν στὰ χέρια τους τὸ τιμὸν τῆς προσωπικῆς τους ζωῆς, νὰ κλείσουν τ' αὐτιά τους στὶς σειρήνες τοῦ σύγχρονου ὕλισμοῦ καὶ εἰδαιμονισμοῦ καὶ νὰ βάλουν ὅλες τους τὶς δυνάμεις, σωματικῆς καὶ ψυχικῆς, στὸ εὐγενικὸ ὄνειρο: νὰ σταδιοδρομήσουν στὴ ζωὴ αὐτὴ σὰν ἐλεύθεροι καὶ δημιουργικοὶ ἄνθρωποι σὲ ἔργα ὑψηλά, πού φέρνουν τιμὴ στοὺς ἴδιους, στοὺς γονεῖς τους, στὴν Ἐκκλησία καὶ στὸ Ἔθνος.

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Στὸ κατώφλι τοῦ 1984.

Καὶ ἄλλο ὑπόδειγμα.

Ο ΝΕΟΣ χρόνος ὅπου μετὰ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ εἰσήλθαμε, εἶναι γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος ἓνα ἑναγώνιο ἐρωτηματικό. Στὶς σχέσεις ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς τῆς ὑψηλῆς, ἢ ἀτιμωμένης εἶναι δυσόσιων. Ἀναμμένες ἐστίες σὲ διάφορα σημεῖα τῆς γῆς, ἐξακολουθοῦν ν' ἀποτελοῦν ἐναύσματα ἐπικίνδυνα γιὰ γενικότερες συρράξεις. Παράλληλα, μετὰ τῶν δύο Ὑπερδύναμων, συνεχίζεται ὁ φρενήρης δρόμος τῶν πνευματικῶν ἐξοπλισμῶν, μετὰ τὸ ἐνδεχόμενο, εἴτε ἠθελήμενα, εἴτε ἀκόμη καὶ ἀπὸ τυχαῖο λάθος τῶν ἡλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν—147 φορές ὡς τώρα, ὅπως ἀνακοινώθηκε ἐπίσημα, συνέβη καὶ ξέφυγε ὁ κόσμος τὴν ἀπαίσιμα πιθανότητα— νὰ παραδοθῆι ὁ πλανήτης μας σὲ ἀφανισμό.

Ἡ Ἐκκλησία, μέσα σ' αὐτὸ τὸ φοβερὸ κύκλωμα τοῦ Κακοῦ, δὲν θὰ πάψει νὰ δίνει τὴ μαρτυρία της. Μετὰ τὸ λόγο της, τὸ Εὐαγγέλιο καὶ μετὰ τὸ παράδειγμα τῶν συνειδητῶν τέκνων της, τὴν ἔμπρακτὴ ἀγάπη, εἶναι δλόκληρη ἓνα κάλεσμα πρὸς τὴν εἰρήνην, τὸ πολυτιμώτατο τῶν ἀγαθῶν, ὅπως τὴ χαρακτηρίζει ὁ ἱερός Ἀγγουστίνος.

Καὶ στὴ χώρα μας, δίνει αὐτὴ τὴ μαρτυρία. Κατ' ἐξοχήν, μετὰ τὸν Κλήρο της. Ποῦ τώρα, τὸ 1984, πρόκειται πρὸς ἐπιτοὶα νὰ δώσῃ τὸ «παρὼν» σ' αὐτὸ τὸ ἱερὸ του χρόνος.

Διακρίσεις σὲ καλοὺς ποιμένες.

ΠΟΥ καὶ ποῦ, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κάνει τιμητικὰ διακρίσεις σὲ ἀποδοκίμους ἐφημερίους. Προβαίνει, ἐκφράζοντας τὴν εὐαρεσκεία της, σ' αὐτὲς τὶς ἐνέργειες, μετὰ εὐλόγα κριτήρια. Ἐπιβραβεύει τὸν κόπο καὶ τὸ ἄπογο ἡθὸς τιμῶν στελεχῶν τοῦ πρεσβυτερίου. Προβάλλει ἐπὶ παραδείγματα πρὸς μίμηση. Δὲν προσφέρει βάση στὴ ματαιοδοξία, ἀλλὰ ἐνισχύει ἠθικὰ τὴν ἀγνὴ ἀντιπόκριση στὸ ποιμαντικὸ δέον.

Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ δέχονται αὐτὲς τὶς τιμὰς, ὡς προσέχουν. Ὁ κίνδυνος νὰ πάνθουν «αἱ τὸ ἀνθρώπινο», ἐλλοχεύει. Ὁ αἰώνιος ψευδιστὴς, ὁ ἀρχαῖος Ὀφίς, θὰ προσπαθῆσιν νὰ ὑποβάλῃ σὲ τὸν καθένα τοὺς ἰδέες ψυχοδόξους. Ὅτι τὸ «ἐγὼ» τοὺς ἀξίζει. Ὅτι δὲν χωροτοῦν στὴ θεία χάρη τὶς ἐπιτυχίες τοὺς σὲ ἔργο ποὺ ἐπωμίσθησαν. Οἱ μέρες αὐτὲς τοὺς παρέχουν ἓνα ὑπέροχο πρότυπο νὰ ἐμπνευσθοῦν καὶ ν' ἀντιγράψουν. Τὸν Τίμιο Πρόδρομο (7 Ἰανουαρίου). Ποῦ, μιλώντας γιὰ τὸν Κύριό του, ἔλεγε: «Ἐκεῖνον δεῖ ἀξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι».

ΑΛΛΑ καὶ ἄλλο ὑπόδειγμα τοὺς παρέχει αὐτὸς ὁ μῆνας. Ἐναντὶ τὸν τρεῖς Ἱεράρχους, τὸν Ἄγιο Γρηγόριο τὸ Ναζιανζηνό. Ὅταν ὁ φίλος του Μέγας Βασίλειος τὸν τοποθέτησε ἐπίσκοπο στὰ Σάοιμα, ἓνα ἄσημο χωριό, τοῦ εἶπε: «Ὁ τόπος δὲν κάνει τὸν ἀνθρώπο, ἀλλὰ ὁ ἀνθρώπος τὸν τόπο». Δηλαδή, τὰ ἀξιώματα δὲν μεγαλώνουν τὰ μικρὰ ἀναστήματα. Ἀπεναντίας, ὁ ἱκανός, ἐπειδὴ ὄντως ἀξίζει, λάμπει παντοῦ. Αὐτὸ τὸ μάθημα ὁ μακάριος Γρηγόριος τὸ ἐνστερνίσθηκε. Καὶ ἐτοί, ὅταν ἀγορεύοντα βρέθηκε στὸ θρόνο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ εἰρήνη τῆς Ἐκκλησίας ἀπειλήθη ἀπὸ τοὺς φθονεροὺς ἀντιπάλους του, μετὰ ἀφοριμὴ αὐτόν, τὸν ἀπῶο καὶ ἀνεπίληπτο, δὲν δίστασε νὰ παρατήσῃ τὸ λαμπρὸ ἀξίωμα του, παρομοιάζοντας τὸν ἑαυτό του μετὰ τὸν Ἰωνά. «Ρίχτε με στὴ θάλασσα σὰν τὸν Ἰωνά», τοὺς εἶπε, «γιὰ νὰ πάρῃ ὁ σάλος τῆς Ἐκκλησίας».

Μιὰ πολύτιμη Κατήχηση.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ, μετὰ τῶν προσέχων ἐκδόσεών της, περιλαμβάνει καὶ μιὰ Κατήχηση, προορισμένη γιὰ μικροὺς καὶ μεγάλους. Φέρει τὸν τίτλο «Ὁ Θεὸς ζεῖ» καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ κείμενα ὀφειλόμενα σὲ μεγάλους ὀρθόδοξους θεολόγους τῆς Δύσης, γραμμένα στὴ γαλλικὴ γλῶσσα καὶ μεταφρασμένα στὰ ἑλληνικὰ ἀπὸ τὴ φιλόλογο κα Μαρία Παπαζάχου. Εἶναι μιὰ Κατήχηση βαθύτατα καὶ καιρῖα ὀρθόδοξη, ποὺ στερεώνει τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα. Τὴ συνιστοῦμε στοὺς ἐφημερίους μας, προτρέποντάς τοὺς νὰ τὴν προσημεθυσθοῦν εὐδὴς ὡς κυκλοφορήσει.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη σὲ μετάφραση.

ΑΠΟ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία εἰτοιμάζεται καὶ μιὰ ἄλλη ἐκδοχή. Περιλαμβάνει τὴν Καινὴ Διαθήκη σὲ πρωτότυπο κείμενο, μετὰ παράλληλη παράθεση τῆς μετάφρασής του στὰ νεοελληνικὰ, ἔργο τῶν Καθηγητῶν Εὐδ. Ἀντωνιάδη, Β. Βέλλα, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου καὶ Γεο. Κονιδάκη. Σὲ σχετικὸ σημεῖωμα, ἡ Α.Δ. γράφει: «Σκοπὸς τῆς μεταφράσεως παρομένει ἡ πρὸς εὐκόλη προσέγγιση σὲ πρωτότυπο καὶ ὄχι δέβαια ἢ ὑποκατάστασή του, γιὰ τὸ πρῶτο εἶναι ἀναντικατάστατο».

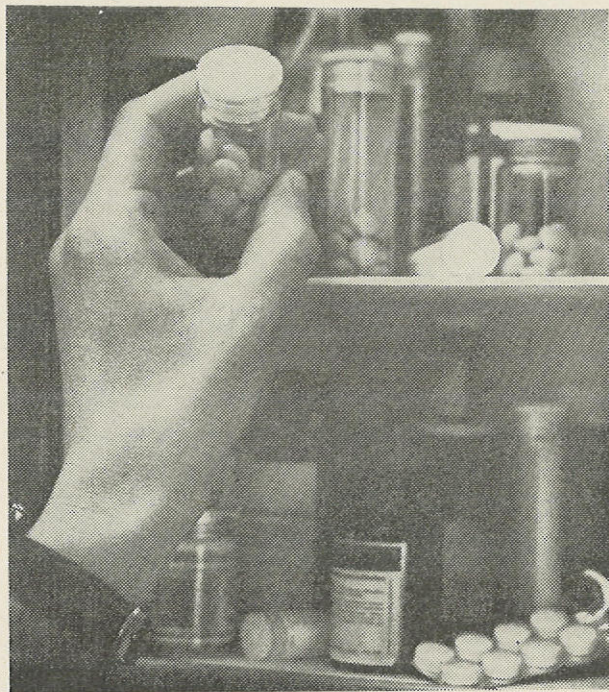

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

Ἡ χρήση τῶν ναρκωτικῶν ὡς ποιμαντικὸ πρόβλημα *

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Λέκτορας Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν

Ἄν ἡ σχέση μετὰ τὸ Θεὸ ἐκφράζεται συνήθως ὡς «σχέση ἐξαρτήσεως», στὸν Χριστιανισμό θὰ ἔλεγα ὅτι ἀποδίδεται ὡς «σχέση κοινωνίας» τοῦ συγκεκριμένου ἀνθρώπου μετὰ τὸ συγκεκριμένο Θεό, τὸν ἐν Τριάδι, ποὺ εἶναι ἕνας, ἀλλ' ὄχι μόνος. Ἡ κοινωνία αὐτὴ ἐπιτυγχάνεται μέσα στὸ χώρο τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ περιλαμβάνει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἱκανοὺς καὶ τοὺς σπουδαίους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ταπεινοὺς καὶ καταφρονημένους. Στὸ σῶμα αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι ἡ Ἐκκλησία, χιτίζεται ἡ ἀνθρωπότητα καὶ οἰκοδομεῖ τὴν σχέση της μετὰ τὸ Θεὸ ἀξονικά, γιατί αὐτὸς εἶναι ὁ ἄξονας γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖο στρέφεται ὁ κόσμος, ὁ ἀνθρώπος καὶ ἡ ἱστορία του. Κι ἀπ' αὐτὸν λαμβάνει νόημα ζωῆς καὶ ἐλευθερίας.

Αὐτὴ ἡ κίνηση εἶναι πάντα ἡ «λύση»;

Χρήση ἢ ἀπαγόρευση;

Ἄν οἱ ἐλεύθεροι συνειρμοὶ μετὰ δόγῃσαν νὰ συσχετίσω τὰ ναρκωτικὰ μετὰ τὴν θρησκεία καὶ νὰ δώσω μιὰ πρῶ-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 308 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 24/1983 τεύχους

τη ἀπάντησης, θὰ ἤθελα στὴ συνέχεια νὰ κάνω τὶς ἀκόλουθες παρατηρήσεις.

Ἡ πρώτη ἀναφέρεται στὸ πιθανὸ ἐρώτημα ἂν ἐπιτρέπεται ἢ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ χρήση τῶν ναρκωτικῶν. Ἡ ἀπάντησις σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα δὲν πρέπει νὰ εἶναι νομικιστικὴ ἢ ἕνα ξερὸ ναι ἢ ὄχι. Συνδέεται περισσότερο μετὰ τὴ σκοπιμότητα τῆς χρήσεως. Εἶναι φορές ποὺ εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ δώσουμε ἢ νὰ πάρουμε αὐτὰς τὶς οὐσίες γιὰ λόγους υγείας, στὸ ποικίλο εἶδος, ποὺ παρουσιάζονται ἀνάλογες περιπτώσεις. Οἱ γιατροὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ μποροῦν νὰ ὑποδείξουν μιὰ τέτοια χρῆση, ποὺ πολλὰς φορές ἀποδεικνύεται χρήσιμη γιὰ τὸ ἄτομο. Ἐναπόκειται στὴ διακρίσει τους καὶ στὴν υπεύθυνη ἀσκηση τοῦ λειτουργήματος ποὺ ὑπηρετοῦν, καὶ στὴ γνώση τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ποὺ μποροῦν νὰ προκαλέσουν οἱ οὐσίες αὐτῆς. Ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ θὰ μπορούσα νὰ ἀναφερθῶ στὸ σημαντικό ρόλο τῶν γι α τ ρ ῶ ν γιὰ τὴ διαφώτιση τῶν ἀνθρώπων πάνω στὴ χρῆση τῶν φαρμάκων γενικά. Δυστυχῶς, μετὰ τὶς πολλαπλῆς ἀσχολίες τοῦ ὀφθαλμοῦ δὲν μπορεῖ νὰ διαθέτει τὸ χρόνο γιὰ τὴν κανονικὴ συζήτηση τῶν προβλημάτων τῶν ἀσθενῶν κι αὐτὸ κάνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ δέχονται ἕνα χάπι παρὰ τὶς συστάσεις. Τὸ ἱατρικὸ ἐπάγγελμα φέρει μεγάλη εὐθύνη γιὰ τὸν ἐθισμό τῶν ἀνθρώπων νὰ δέχονται τὰ φάρμακα ὡς τὴν πρωταρχικὴ ἐπίλυση τῶν προβλημάτων τους. Μιὰ τέτοια στάση ἐνθαρρύνει καὶ ἐνισχύει τὴν ἐξάρτησι.

Μήπως ὅμως καὶ ἡ δική μας στάσι, στὰ ἐρωτήματα τῶν ἀνθρώπων νὰ ἀπαντᾶμε μετὰ συνταγὲς καὶ κατεδατὰ —κάνε ἐκεῖνο ἢ τὸ ἄλλο— δὲν ἐνισχύει μιὰ μὴ κριτικὴ στάσι τῶν ἀνθρώπων στὶς ἐπιλογὲς ποὺ πρέπει νὰ κάνουν γιὰ νὰ ζήσουν; Στὴν περίπτωσι μάλιστα ποὺ μᾶς ἀπασχολεῖ, εἶναι θέμα μαθητείας στὴν ἀρετὴ τῆς διακρίσεως, τόσο τοῦ γιατροῦ ὡς καὶ τοῦ ἀσθενοῦς, γιὰ νὰ σταθοῦν στὴν ὀρθὴ χρῆσι τῶν οὐσιῶν αὐτῶν γιὰ λόγους υγείας καὶ νὰ μὴ καταλήξουν σὲ ἀναπληρωματικὴ ἱκανοποίηση (ἐρζιάτς) ἄλλων θαυτέρων ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου. Στὸ κάτω - κάτω θὰ μπορούσε νὰ ὑποστηρίξει κάποιος πῶς καὶ αὐτὸ ἐπιτρέπεται. Τὸ ἐρώτημα εἶδαμε πῶς δὲν βοηθάει ἂν τεθεῖ μετὰ αὐτὸν τὸν τρόπο.

Ἄγωγι ἐλευθερίας

Ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιαφέρει, εἶναι ἡ ἐξάρτησι καὶ ἡ ὑποδούλωσι ποὺ ἀκολουθεῖ καὶ ποὺ ἐμποδίζει τὸν ἀνθρώπο νὰ πραγματοποιήσει τὸ σχέδιό ζωῆς. Θὰ μοῦ ἀπαντήσετε, ἴσως, πῶς στὸ σημερινὸ μας κόσμο δὲν εἶναι τὸ μόνο

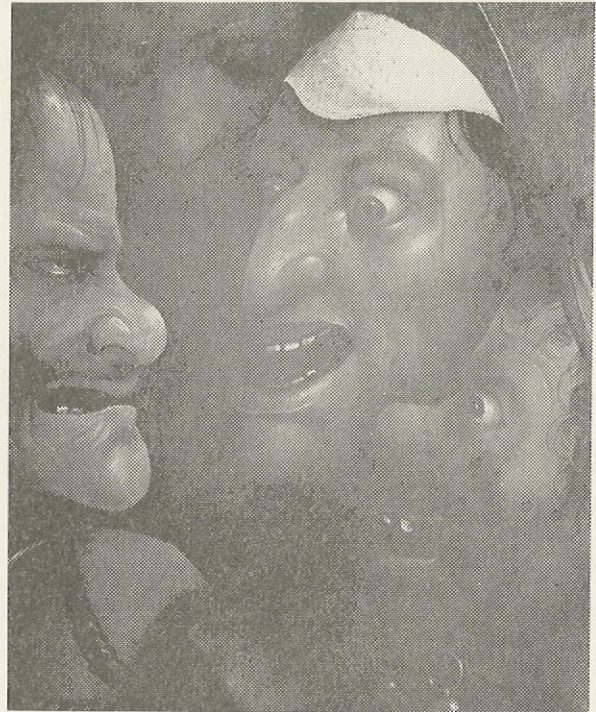

πού κάνει τὸν ἄνθρωπο ἀνελεύθερο. Χίλιες δυὸ δυνάμεις τὸν ἐξουσιάζουν καὶ τὸν δυναστεύουν. Αὐτὸς δὲν εἶναι λόγος γιὰ ν' ἀποκτήσει ὁ ἄνθρωπος κι ἄλλο ἔνα ἀφεντικό στὸ σπιτικό του. Θὰ μπορούσε ν' ἀρχίσει ἀντιτασόμενος, ἔστω καὶ ἀπ' αὐτό, ἔστω καὶ σ' αὐτό. Στὸ ἐρώτημα πού θέσαμε πιὸ πάνω, μιὰ πρώτη ἀπάντηση μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει: ἐκεῖνο πού ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφε στοὺς Κορινθίους: «Ὅλα μοῦ ἐπιτρέπονται, ἀλλὰ δὲν συμφέρουν ὅλα. Ὅλα μοῦ ἐπιτρέπονται, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν θὰ ἀφήσω τὸν ἑαυτόν μου νὰ ἐξουσιασθεῖ ἀπὸ τίποτε» (Α' Κορινθίους ς' 12).

Ἐδῶ ἔχει ὁμοίως τὴ θέση της μιὰ δεύτερη παρατήρηση. Γιὰ νὰ μπορέσει ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴν ἐξουσιασθεῖ ἀπὸ τίποτε χρειάζεται μιὰ δ ὄ ν α μ η πού εἶναι δύσκολο νὰ τὴ βρεῖ καὶ νὰ τὴν ἀντλήσει ἀπὸ ἔναν κόσμῳ, πού τὸν κατέχουν τόσες δυνάμεις καὶ προετοιμάζουν τὸν ἄνθρωπο σὲ ποικίλες μορφές ἐθελοδοουλείας. Εἶναι: βέβαια, ὅτι μόνον ὅταν ἀγωνιστοῦμε γιὰ ἔναν κόσμῳ ἀνθρωπινότερο, δικαιοῦτερο, πιὸ ἐλεύθερο, προετοιμάζουμε τὸ ἔδαφος γιὰ λιγότερη ἐξάρτηση ἀπὸ οὐσίες, πού προσφέρουν ἀναπληρωματικὲς ἱκανοποιήσεις.

Θὰ ἦταν ἴσως εὐκόλο γιὰ μένα στὸ τέλος αὐτῆς τῆς σύντομης ἀναφοράς νὰ προβάλλω τ ὄ π ρ ὅ σ ω π ο τ ο ὕ Χ ρ ι σ τ ο ὕ σάν τὴ δύναμη ἐκείνη πού θὰ βοηθοῦσε τὸν ἄνθρωπο, ἔχοντας βρεῖ σ' Αὐτόν (τὸν Χριστὸ) τὸ κέντρο καὶ τὴν ἀναφορά του, νὰ ἀπελευθερωθεῖ ἀπὸ τὸ πάθος του (ἀπελεύθερος Χριστοῦ) καὶ νὰ σταθεῖ ἐλεύθερος νὰ πραγματώσει τὴ ζωὴ του. Νὰ προβάλλω δηλαδὴ τὸν Χριστὸ ὡς τὴν «ἀπάντηση στὸ πρόβλημά» του. Καὶ

ἀκολούθησε ἔπειτα ἀπὸ προβολὴ ταινίας στὴν Τηλεόραση τὴν 1η Νοεμβρίου 1979, σὲ ἐρώτηση τῶν ἀρμοδίων πῶς κατάφερε νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴ φοβερὴ μάλιστα τῶν ναρκωτικῶν ἔδωσε τὴν ἐξῆς ἀπάντηση:

Ἡ ψυχὴ τους ἀγγίζει τὸν κατώτατο ἀδῆ. Ἱερωνίμου Μπὸς (Bosch), λεπτομέρεια ἀπὸ τὴν «ἄρση τοῦ Σταυροῦ», Μουσεῖο Καλῶν Τεχνῶν, Γάνδη (Βέλγιο).

«Τὸ πάθος ἦταν πολὺ δυνατό, εἶπε. Ὑστερα ἀπὸ ἀπεγνωσμένες προσπάθειες σκέφθηκα, ὅτι: γιὰ νὰ τὸ νικήσω, ἐχρειαζόμουν κάτι τὸ δυνατότερο ἀπὸ αὐτό. Σεῖς μπορεῖ καὶ νὰ γελάσετε, ἀν σὰς πῶ, ποιὸ ἦταν τὸ δυνατότερο πού ἐχρησιμοποίησα. Ὅμως ἐγὼ τὴν ἀλήθεια θὰ πῶ, καὶ ἂν θέλετε, πιστέψτε με. Ἐξήγησα μὲ πίστη τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι μόνον ἐγιατρεύτηκα»⁴.

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ, ὅμως, νὰ παρατηρήσω, πῶς ὁ ἱδιος ὁ Ἰησοῦς, καὶ μὲν ἐθεράπευε καὶ ἐδίδασκε, ἀλλὰ δὲν πρόβαλε καὶ τὸν ἑαυτό Του, ὅπως υποστηρίζουμε μερικές φορές, σάν τὴν «ἀπάντηση στὰ προβλήματα» χωρὶς νὰ δείχνει πῶς αὐτὸ θὰ μπορούσε νὰ πραγματοποιηθεῖ.

Οἱ προϋποθέσεις

Ὁ Χριστὸς ὡς ἡ ἀ π ά ν τ η σ η στὸ πρόβλημα τοῦ συγκεκριμένου ἀνθρώπου προϋποθέτει τὴν σ υ ν ά ν τ η σ η αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Χριστὸ ἢ μὲ ἐκεῖνον

Μετάγγιση νέας ζωῆς.

εἶναι ἀλήθεια, ὅτι οἱ σχετικὲς ὁμολογίες δὲν λείπουν. Τὸ διαπιστώσαμε ἄλλωστε καὶ προηγουμένως.

Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ μαρτυρία ἐνὸς νέου ἑλληνα ταλαντούχου μουσικοσυνθέτη, ὁ ὁποῖος σὲ συζήτηση πού

ποῦ μπορεῖ νὰ σταθεῖ στὴ θέση τοῦ Ἰησοῦ καὶ νὰ ἐργασθεῖ «ἐν ὀνόματι» Του. Σ' αὐτὴ τὴ θέση μπορεῖ νὰ βρεθοῦν οἱ ποιμένες μας καθὼς καὶ υπεύθυνα λαϊκὰ στελέχη τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως κοινωνικοὶ λειτουργοί, θεολόγοι, καθηγητὲς κ.ἄ. Αὐτὴ ἡ συνάντηση - ἀπάντηση, τὸ «καλὸ» συναπάντημα, δημιουργεῖ μιὰ θαθεῖα προσωπικὴ σχέση καὶ προσβάλλει μιὰ νέα προοπτικὴ ζωῆς, μιὰ νέα δυναμικὴ πορεία καὶ λήψη ἀποστάσεως ἀπὸ τὰ δεσμὰ ποὺ τὸν κατεῖχαν⁴.

Γιὰ νὰ μπορέσει, ὅμως, αὐτὸς ὁ «πλησίον» μας νὰ πάρεῖ ἀπόσταση, ἀπαιτεῖται μιὰ εἰλικρινὴς συμπάρασταση καὶ συν-χώρηση ἀπὸ μέρους μας, ἡ χάλευση μιᾶς νέας συντροφικότητας, ὥστε νὰ μπορέσει νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὶς παλιές συντροφίες καὶ παρέες ποὺ τοῦ υπέβαλλαν τὸ πάθος καὶ τὸν κρατοῦσαν δέσμο σ' αὐτὸ ποὺ τὸν καταστρέφει καὶ τὸν ὀδηγεῖ ἀργὰ πρὸς τὸ θάνατο. Αὐτὴ ἡ συνάντηση μπορεῖ ν' ἀποτελέσει γι' αὐτὸν μιὰ μετάνιξις νέας ζωῆς γιὰ νὰ ξεπεράσει τὸν θάνατο ποὺ παραμονεύει.

Σ' αὐτὲς τὶς ὥρες, ὅλοι ἐμεῖς ποὺ θὰ συντροφιστοῦμε τοὺς νέους ἀνθρώπους, χρειάζεται νὰ τηρήσουμε τὴ συμ-

βουλή τοῦ Γέροντα Σιλουανοῦ, ὁ ὁποῖος παραγγέλλει: «κράτει τὸν νοῦν σου εἰς τὸν ἄδην καὶ μὴ ἀπελπίζου»⁵. Ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνουμε, ἡ ψυχὴ αὐτῶν τῶν παιδιῶν ζεῖ σὲ μιὰ πραγματικὴ κόλαση, ἀκόμα κι ὅταν τὴν κόλαση αὐτὴ τὴν ὀνομάζουν «κόλαση τῶν λουλουδιῶν». Μόνο ἀνάλογα ὑπαρξιακὰ διώματα μποροῦν νὰ μᾶς κάνουν ἱκανοὺς νὰ συμπαθήσουμε καὶ νὰ συμπορευθοῦμε μ' αὐτοὺς ποὺ ἡ ψυχὴ τους ἀγγίζει τὸν «κατώτατο ἄδην».

Εἶναι, πράγματι, συγκινητικὸ τὸ γεγονός, ὅτι ἕνας Γάλλος γονιὸς θέτει σὰν προμετωπίδα τοῦ «σημειωματρίου», ποὺ κρατοῦσε σὰ ἐξῆς χρόνια ποὺ «συμπαρίστατο» στὸ ναρκωμανῆ γιό του, αὐτὴ τὴν ἴδια φράση τοῦ Γέροντα Σιλουανοῦ. Τὸ κείμενο αὐτοῦ τοῦ πατέρα δὲν εἶναι οὔτε μάθημα ἠθικῆς οὔτε ὀδηγὸς συμπεριφορᾶς. Ἀποτελεῖ περισσότερο μιὰ μαρτυρία συναντήσεως ἐνὸς προσεκτικοῦ πατέρα μὲ τὸ ναρκωμανῆ γιό του. Ἐνας δὲ ἄλλος, ποὺ δόξα τῷ Θεῷ, τελικὰ ἀποκαθίσταται. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα, ὅλα μποροῦν νὰ γίνουν εὐκολότερα⁶.

Αὐτὰ ὅμως τὰ θέματα δὲν ἐξαντλοῦνται. Ἴσως χρειασθεῖ, λοιπὸν, νὰ ἐπανελέθουμε.

4. Ἀπὸ ἐπιστολὴ ἀναγνώστριας πρὸς τὸ περ. «Ὁ Σωτήρ» τῆς 2 Νοεμβρίου 1979, σ. 649. Προφανῶς, στὸ ἴδιο πρόσωπο ἀναφέρεται καὶ ἡ ἀφήγηση τῆς Κασσιανῆς Πανουσοπούλου στὸ πρόσφατο βιβλίο της, 33 χρόνια κοινωνικὴ λειτουργός, Ἀθήνα 1983, σ. 152 - 154. Περιλαμβάνεται σὲ παράγραφο ποὺ τὴν ἐπιγράφει «Τὰ ναρκωτικά» (σ. 149 - 154). Τὰ περιστατικὰ ποὺ ἀναφέρει σ' αὐτὴν εἶναι γραμμένα μὲ ἐπαγγελματικὴ εὐαισθησία καὶ ἀφηγηματικὴ γλαφυρότητα, περιστατικὰ ποὺ καταγράφει ἀπὸ τὴν πολυτμὴ ἐμπειρία της, ὅπως καὶ τὰ ὑπόλοιπα ποὺ περιέχονται στὸ βιβλίο της. Μικρὸ ἀπόσπασμα ἀκολουθεῖ.

5. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο μπορεῖ νὰ εἶναι πολὺ διαφωτιστικὴ ἡ ἐμβάθυνση στὸ πνεῦμα τοῦ Γ' κανόνος τοῦ Μ. Βασιλείου (Πηδάλιον 1970, σ. 590 - 592) πρὸς Π. Χριστινῆν, Τὸ «αὐτόματον διαζύγιον», Ἀθήνα 1975, σ. 22). Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει καὶ ἡ διερεύνηση τῶν θέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῶν σχετικῶν μὲ τὴν χρῆση φαρμάκων ἢ δηλητηρίων ποὺ ἔχουν ὡς στόχο τὴν πρόκληση θανάτου. Συγκεντρωμένες αὐτὲς τὶς ἀπόψεις

βλ. στὴ διδακτορικὴ διατριβὴ τοῦ Π. Χριστινῆν, Ἡ ἀπόπειρα ἐκκλησιαστικοῦ ἐγκλήματος, παράγραφος 111, «Ἡ ἀπόπειρα φαρμακείας», Ἀθήνα 1978, σ. 598 - 606.

6. Βλ. Ἀρχιμανδρίτου Σωφρονίου, Ὁ Γέρον Σιλουανὸς τοῦ Ἄθω (1866 - 1938), Θεσσαλονίκη, Ἐκδ. «Ὁρθόδ. Κυψέλη», χ.χ., σ. 43, 217 - 222.

7. Jacques Guillon, Cet enfant qui se drogue c'est le mien (Αὐτὸ τὸ παιδί ποὺ παίρνει ναρκωτικά εἶναι τὸ δικό μου παιδί), Paris, Ed. du Seuil, 1978, 174 σ. Βλ. ἐπίσης τὸ ἄρθρο τῆς Peggy Mann, Γονεῖς ἐναντίον ναρκωτικῶν, περ. «Ἐπιλογές» (ἀπὸ τὸ Reader's Digest), Ὀκτώβριος 1983, σ. 116 - 121. Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει καὶ ἕνα σύντομο φυλλάδιο, Τὰ παιδιά μας, τὰ ναρκωτικά κι ἐμεῖς, τῆς Pro Juventute Ζυρίχης σὲ συνεργασία μὲ τὴν Pharma Information τῆς Βασιλείας Ἑλβετίας μὲ ὠραῖες γραφικὲς παραστάσεις τοῦ Werner Maurer. Τὴν ἐλληνικὴ ἔκδοση ἐπιμελήθησαν οἱ διαφημίσεις Producta E.Π.Ε.

ΕΝΑ ΑΛΛΙΩΤΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ

Αὐτὴ ἦταν ἡ δευτέρη γνωριμία μου μὲ τὰ ναρκωτικά. Ὑστερα ἄρχισαν νὰ πληθαίνουν οἱ περιπτώσεις, μέχρι ποὺ ἐφθασαν νὰ γίνουν πραγματικὸ πρόβλημα. Ἔτσι ἀσχοληθήκαμε μ' αὐτὸ πολλοὶ συνάδελφοί μου καὶ προσπαθήσαμε νὰ κάνουμε ἄλλοτε πρόληψη καὶ ἄλλοτε καταστολή.

Σ' αὐτὴ μας τὴν προσπάθεια μάθαμε πολλά. Μάθαμε πὼς ὅλα τὰ κράτη τὸ τρέμουν. Πὼς αὐτὸ δὲν ἔχει σύνορα. Ὅτι πρόκειται γιὰ βρώμικο κύκλωμα. Κράτη ὀλόκληρα τὸ καλλιεργοῦν. Ἄλλα προσφέρονται γιὰ πέρασμα. Ἄλλα τὸ δέχονται καὶ τὸ διοχετεύουν σ' ἐκείνους ποὺ τὸ περιμένουν.

Τὸ πιὸ σκληρὸ μὲ τὰ ναρκωτικά εἶναι ποὺ τὰ χέρια π' ἀπλώνονται νὰ τὰ πάρουν εἶναι τὰ πιὸ τρυφερὰ ποὺ ἔχει ἡ κάθε χώρα, τὰ νεανικά. Αὐτὰ προσπαθοῦν νὰ βροῦν μέσα στοὺς καπνοὺς τους τὸ χαμένο τους παράδεισο. Μόλις συνειδητοποιήσαμε τὸν κίνδυνο, πήγαμε καὶ βρήκα-

με μερικοὺς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς νέους καὶ τοὺς ρωτήσαμε γιὰ τὴν αἰτία. Πήραμε τὴν ἴδια περίπου ἀπάντηση:

—Ἀφήστε μας νὰ ζήσουμε μ' ἕναν ἄλλο τρόπο ζωῆς. Ἀφήστε μας νὰ μένουμε ὅπου θέλουμε. Σὲ σπηλιές. Στὰ ὑπόγεια. Νὰ γυρίζουμε μὲ κουρέλια. Νὰ ἔχουμε τὴ δικὴ μας παρέα. Δὲ θέλουμε νὰ δεχτοῦμε τὸν κόσμο σας, ὅπως τὸν ἔχετε καταστήσει. Δὲ θέλουμε τίς ἀξίες ποὺ τὶς κατεβάσατε καὶ τίς κάνατε μόνο λόγια. Δὲ μᾶς συγκινεῖτε πιά. Ἴσως κάποτε βροῦμε τὴν ἀλήθεια, ποὺ σεῖς χάσατε. Τότε μπορεῖ νὰ σας ξαναδοῦμε. Τώρα ὅμως ὄχι.

Αὐτὸ τὸ σκληρὸ μῆνυμα. Αὐτὸς ὁ τρόπος ποὺ βρήκαν νὰ τὸ ποῦν, μὲ ἄφρισε ἄφριση. Ἀπλώσα τὰ χέρια. Ὁ πόνος ἔτσουξε τὰ μάτια μου.

—Μὴ σκοτώνετε τὸν ἑαυτὸ σας, φώναξα, γιὰ νὰ τιμωρήσετε ἐμᾶς τοὺς μεγάλους. Κι ἐμεῖς ἄνθρωποι εἴμαστε καὶ λάθη κάνουμε. Μὴ πᾶτε παραπέρα. Μὴ. Ἔλεος

τὸ ναρκωτικὸ δὲν ἔχει. Λύση δὲ δίνει. Τὸ θάνατο φέρνει. Μή...

Ἔτσι ὅπως ἤμουνα ἀναστατωμένη, ἔμαθα γιὰ κάποιο νέο, ποὺ ἔστειλε ἓνα ἀλλιώτικο μήνυμα. Πήγα καὶ τὸν βρήκα. Ἦταν μέχρι τριάντα χρονῶν. Ἔπαιξε κιθάρα, καὶ τραγουδοῦσε.

—Τί τραγουδᾷς; τὸν ρώτησα. Τὰ τραγουδιὰ σου εἶναι: περίεργα, τί λές;

—Τίποτα, μ' ἀποκρίθηκε. Εὐχαριστῶ τὸ Θεό. Ἐναβρήκα τὴ ζωὴ μέσα μου.

Αὐτὰ εἶπε κι ἔκανε νὰ φύγει. Μὲ εἶδε ὅμως ποὺ περρίμενα καὶ σταμάτησε.

—Θέλεις νὰ μάθεις τί ἦταν τὸ ναρκωτικὸ; Θέλεις νὰ δεῖς τί κάνεις;

Κούνησα τὸ κεφάλι.

—Θὰ σοῦ πῶ. Ὅχι, γιατί ἔχει πιά καμιά σημασία γιὰ μένα. Ἀλλὰ ἔτσι, γιατί ὅλοι ἔχουν περιέργεια νὰ μάθουν. Λοιπόν. Σοῦ δίνει μιὰ ἄλλη αἴσθηση. Σὲ πηγαίνει σὲ ἄλλους κόσμους. Ἐξω ἀπὸ τὸν ἀληθινό. Σὲ κάνει νὰ ξεχνᾷς. Μπορεῖ αὐτὸ νὰ εἶναι μιὰ ἀπάτη. Ἀλλὰ ὅταν δὲν ἔχεις ποὺ ἄλλοῦ νὰ πιστεῖς, ἡ ἀπάτη εἶναι κάποια λύση. Μὴ φαντασταῖς πῶς ὅσοι τὸ παίρνουμε εἴμαστε κάτι ἄλλο. Ὅχι, ἀπλῶς εἴμαστε περισσότερο φοβισμένοι. Πιὸ πολὺ πικραμένοι. Πιὸ μόνοι. Πάμε συντροφικά, γιατί ἔχει ἀνάγκη ὁ ἓνας τὸν ἄλλο. Γιὰ τὸ ναρκωμανή, ὁ καλὸς σύντροφος ποὺ εἶναι κοντά του, εἶναι ἡ ζωὴ του. Δὲν εἶναι αὐτὸ σχῆμα λόγου. Εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ἄν δὲν ἔχεις ἓνα ἄνθρωπο δίπλα σου νὰ σὲ ξαναφέρνει: μαλακὰ στὴ γῆ, μετὰ ἀπ' τὸ φανταστικὸ σου ταξίδι, νὰ σοῦ φερθεῖ μὲ ἀληθινὴ ἀγάπη, κινδυνεύεις νὰ μὴ γυρίσεις πίσω στὸ σῶμα σου. Νὰ χαθεῖς στὰ σκοτάδια τῆς τρέλας. Ὅλοι: ὅσοι θέλουν νὰ σὲ βοηθήσουν ἀληθινά, πρέπει νὰ σὲ ἀγαπήσουν. Ὅχι, μὲ θυσίες καὶ μεγάλα λόγια, φυσικὰ φθάνει νὰ σὲ πιάσουν ἀπ' τὸ χέρι, ὅταν τελειώνει ἡ ἐπίδρασή του. Νὰ σοῦ μιλοῦν φιλικά. Νὰ σοῦ ποῦν ποιὸς εἶσαι. Νὰ σὲ πᾶνε στὸ νιπτήρα νὰ πλυθεῖς. Νὰ σὲ σπρώξουν νὰ κάνεις ἀπλᾶ πράγματα γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου.

Ἐγὼ εἶχα τὴν τύχη νὰ συναντήσω ἓνα τέτοιο ἄνθρωπο, ποὺ μὲ πήρε ἀπ' τὸ χέρι, καὶ μ' ἔκανε νὰ ξαναπατήσω στὰ πόδια μου, στὴ γῆ. Ἦταν ἓνας καλὸς, ἄγιος ἄνθρωπος. Ἡ μέρα ἐκεῖνη ἦταν σημαδιακὴ γιὰ μένα. Εἶχα μιὰ προχωρημένη κατάσταση. Ἐπαίρνα ἕξι χρόνια ἡρώνη. Εἶχα δυὸ φορές μπεῖ σ' ἓνα Κέντρο γιὰ ἀποτοξίνωση στὴ Γαλλία, ἀλλὰ δὲν εἶχα ξεκόψει. Τὸ μεράκι μου ἦταν νὰ θέλω νὰ βλέπω πῶς λειτουργεῖ ὁ ὄργανισμός μου. Ἐπαίρνα τὴ δόση μου καὶ καθόμουν καὶ κοιτοῦσα τὰ χέρια μου, μέχρι ποὺ τὰ ἔβλεπα νὰ μὴν ἔχουν δέρμα. Ἐβλεπα τίς φλέβες, τὸ αἷμα νὰ κυλάει κατακόκκινο. Τὰ κύτταρα μὲ τὸ πρωτόπλασμα καὶ τὸν πυρῆνα. Τὰ ἔβλεπα νὰ θρίσκονται σὲ μιὰ διαρκὴ κίνηση. Ἐρεῖς, ἔχουμε χιλιάδες κύτταρα μέσα μας. Ἀλλὰ πιὸ ἀπλᾶ, ἄλλα πιὸ σύνθετα. Ἀλλὰ φτιάχνουν τὸ σῶμα, ἄλλα τὸ μαζά. Ἐγὼ ἤθελα νὰ δῶ τὰ κύτταρα ποὺ φτιάχνουν τὴν ψυχὴ. Κόντευα νὰ τελειώσω κι ἡ ἀγωνία μου ἦταν μεγάλη. Τότε αἰσθάνθηκα τὸ χέρι του στὸν ὄμο μου.

—Θέλεις νὰ δεῖς τὰ κύτταρα τῆς ψυχῆς, μοῦ εἶπε,

καὶ μοῦδειξε τὸν οὐρανό. Ἐρεῖς Κοσμολογία; Φυσική; Ἐρεῖς γιὰ τὰ δισεκατομμύρια ζωντανὰ πλάσματα ποὺ κινοῦνται: στὴ γῆ, στὴ θάλασσα, στὸν οὐρανό; Κοίταξες ποτὲ τ' ἀστέρια, τὸν ἥλιο, τὸ φεγγάρι; Πρόσεξες τὴν κίνησή τους; Εἶδες τὴν ἁρμονία ποὺ ἔχουν μέσα τους; Εἶδες τὴν ἀπόλυτη σοφία; Πρόσεξες πόσο μεγάλη εἶναι ἡ ζωὴ; Κατάλαβες τὴ δύναμη ποὺ ὑπάρχει πάνω ἀπ' ὅλους; Ἄν ναι, πλησίασέ την.

Αὐτὰ τὰ λόγια, ἐκείνη τὴν ὥρα μὲ ξάφνιασαν. Πήγα πολλές φορές καὶ βρήκα αὐτὸν τὸν ἀπλό, ἥραμο ἄνθρωπο. Τοῦ ζήτησα νὰ μοῦ δείξει: τὸ δρόμο. Ἐκεῖνος μοῦ εἶπε ἓναν ὕμνο. Ἀπὸ τότε ἔμαθα νὰ τραγουδάω τὸ τραγούδι: τῆς γαλήνης καὶ βρήκα τὸ νόημα τῆς ζωῆς. Αὐτὸ δὲν σ' ἀφήνει νὰ ἔχει ἀγχος. Τότε σκέφθηκα: Ὅταν δὲ μποροῦν νὰ γίνουν οἱ ἄνθρωποι: καλοί, γίνε ἐσὺ καλός. Αὐτὸ προσπαθῶ νὰ κάνω.

Μιὰ καινούργια ἡμέρα γεννιέται...

Ἐφυγε. Ἐμεινα καὶ τὸν κοιτοῦσα ποὺ χανόταν. Μοῦ φάνηκε πῶς κάπου μακριὰ ξημέρωνε.

Εἶναι ὁμορφο πρᾶγμα τὸ ξημέρωμα. Εἶναι μιὰ καινούργια μέρα ποὺ γεννιέται...

ΚΑΣΣΙΑΝΗ ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
Κοινωνικὴ Λειτουργός

Η ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥΜ*

Τοῦ κ. ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ

Ἄς μὴ λοιπὸν ὑποθέσουμε πῶς, ἀποδίνοντάς της τὴν ιδιότητα τῆς ἔκφυλης γυναίκας, ὁ Ναοὺμ αἰνίττεται τὴν πίστη τῆς Νινευῆ στὰ εἶδωλα. Ἐπισημαίνει τὴν δαιμονικὴν ἐξωτερικὴν τῆς πολιτικῆς, ποὺ ἀπέδλεπε, «πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ προσηΐα αὐτῆς καὶ λαοὺς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτῆς», στὸ νὰ ζετινάξει οἰκονομικὰ τὴν οἰκουμένην.

«Ὁ Ἰδοῦ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ καὶ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου καὶ δεῖξω ἔθνη τὴν αἰσχύνην σου καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου. Ὁ Καὶ ἐπιρρίψω ἐπὶ σέ ὄδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας σου καὶ θήσομαι σε εἰς παράδειγμα».

Δὲν θὰ μείνεις, ὦ πόλη ποὺ μοιάζεις πόρνης, ἀντροπιαστῆ. Ἐγὼ ὁ ἴδιος, ὁ παντοκράτορας καὶ μόνος ἀληθινὸς κύριος τοῦ κόσμου, θὰ σέ ξεσκεπάσω. Θὰ φανερώσω τί ὑπῆρξες. Καὶ τὰ ἀποκαλυπτῆριά σου θὰ γίνουν σὲ κοινὴ θέα, ἕνας διασυρμὸς ποὺ σοῦ ἀξίζει: καὶ ἔχουν δικαίωμα ἔλοι: νὰ τὸν δοῦν. Θὰ καταλάβουν ἔτσι ὅσοι τοὺς ἐφταιξες τί ὄδελυρὸ ὄν εἶσαι καὶ θὰ παραδειγματισθοῦν.

Ἐκείνοι ποὺ σέ καλυπτοῦσαν, θὰ διαπιστώσουν πῶς ἔπρεπε νὰ σέ οἰκτείρουν. Ἐκείνοι ποὺ σ' ἔτραμαν, θὰ χαροῦν ποὺ δὲν εἶναι: στὴ θέση σου. Θαυμαστὲς καὶ θύματά σου θ' ἀναγῆψουν. Κι εἰς ἂν σοῦ ἔμοιαζαν μὲ τὸν πόθο νὰ ἦταν ὅπως ἦσουν σύ, θὰ στραφοῦν πρὸς ἄλλα πρότυπα. Πρὸς ἐκεῖνα ποὺ ἐγὼ ἐμπνέω.

Στὴ Βίβλο, ἀντλοῦμε τὸ φῶς ποὺ μᾶς κάνει ἱκανοὺς νὰ βλέπουμε καθαρὰ τίς ἀξίες καὶ τίς ἀπαξίες τῆς ζωῆς. Μὲ ὅσα μᾶς διδάσκει: μὲς ἀπὸ τίς σελίδες της τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, μαθαίνουμε τί πρέπει: νὰ ἐπιδιώκουμε, ζώντας σ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν κόσμο, καθὼς καὶ τί ν' ἀποφεύγουμε. Μιλᾷ ἐκεῖ ἡ ἀκίβδηλη σοφία.

«Ἐὰν ζητήσης αὐτὴν ὡς ἀργύριον καὶ ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσης αὐτήν, τότε συνήσεις φόβον Κυρίου καὶ ἐπίγνωσησιν Θεοῦ εὐρήσεις. Ὅτι Κύριος δίδωσι σοφίαν καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνώσις καὶ σύνεσις: καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ τὴν πορείαν αὐτῶν» (Παροιμ. Σολ. 6' 4-7). Ἄν, ἐντροφώνοντας στὴ Γραφή, λαχταρᾷς καὶ ψάχνεις σὰν μεγάλο θησαυρὸ τὴν κρυμμένην ἐκεῖ σοφία, τότε θὰ τὴ γνωρίσεις στὴν ἀπλότητά της, ποὺ ἐγκρίεται στὸ ὅτι ὁ Θεὸς ὑπάρχει. Αὐτὸς εἶναι, συνοπτικὰ, ἀλλὰ καὶ μὲ πληρότητα, κάθε ἀρετὴ καὶ κάθε τίμιον ἰδανικόν, ἀπ' ὅσα στολιζοῦν τὸν ἄνθρωπο. Εἶναι: ἀκόμη τὸ ὄπλοστάσιον γιὰ ὅσους ἐπιζητοῦν τὴ σωτηρία καὶ ὑπερασπιστὴς τοὺς στὸν κρατερὸ αὐτὸν πόλεμον.

«7 Καὶ ἔσται πᾶς ὁ ὄρων σε καταθήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ ἐρεῖ: δειλαία Νινευῆ. Τίς στενάξει αὐτήν; Πόθεν ζητήσω παράκλησιν αὐτῆς;».

Ὅσο καὶ ἂν, μὲ τὸ βίον ποὺ ἔκανε, κάποιος ἐγινε

ἀπεχθής, ὑποτίθεται πῶς δὲν ἀποφεύγεις νὰ τὸν λυπηθεῖς, σὰν τὸν δεῖς στὰ ἐπιχειρήματα τῶν πράξεών του. Σὲ κάθε τραγικὸ ἄνθρωπο γύρω, οἱ ἄλλοι ἴσως εὐαισθητοποιοῦνται, συντριμμένοι: ἀπ' αὐτὸ ποὺ ἀντικρύζουν. Εἶναι: χαρὸς ποὺ τὸν θρηγεῖ, συμπάσχοντας. Ἔτσι καὶ μὲ τὴ Νινευῆ. Θωρώντας τὸ δεινὸ τῆς πληγῆς γιατί νὰ δεῖξουν οἱ ἀλλόφυλοι: πῶς ἐπιχαίρουν; Γιατί νὰ μὴν ποῦν, μὲ σφιγμένη καρδιά: Δόλια, ποιὸς δὲν θ' ἀναλυθεῖ σὲ κοπετὸ γιὰ σένα; Καὶ ποῦ θὰ βρεῖς παρηγοριὰ καὶ στήριξη στὸν πόνο σου;

Εἶναι: εὐκόλο στὴν ἀνθρώπινη καρδιά νὰ βρῖσκειται σιμὰ σ' ἐκεῖνον ποὺ τοῦ ἔλαχε κάποια συμφορὰ. Ἀκόμη καὶ ἂν τοῦ ἔπρεπε. Στὴν τόσο ἀπαιτητικὴ ἐντολὴ τοῦ Ἰησοῦ ν' ἀγαπᾶμε τοὺς ἐχθροὺς ἐγκρίεται: μὴ αἰσιδοξῆ προϋπόθεση. Μπορεῖς νὰ τὴ συσχετίσεις μὲ τὴν κορυφαία ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι: τὰ προϋλάκια τῆς ἐφαρμογῆς της. Νιώθοντας πῶς ἡ ψυχὴ μας γέρνει: μὲ ἀριστοτέλειο «ἔλεον» πάνω στὸν ἄνθρωπο ποὺ πληρώνει: θάρεια τίς πολλές του ἁμαρτίες, τί ἄλλο κάνουμε ἀπὸ ἕνα πρῶτο βῆμα στὸ πεδίο ἐκείνης τῆς ἐντολῆς; Προγευόμαστε τὴ γλύκα τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἐχθροὺς μας.

Χωρὶς νὰ τὸ συνειδητοποιοῦμε, αὐτὴ ἡ συμπάθεια, ἀνεπηρέαστη ἀπὸ τὴν ψυχρὴν λογικὴν, ὄντας δηλαδὴ κάτι τὸ πηγαῖο, μᾶς δίνει: ταπεινὸ φρόνημα. Εἶναι: σὰν νὰ τελοῦμε κάτω ἀπὸ τὸ φῶς μᾶς ἀπὸ τίς πιὸ μεγάλες ἀλήθειες. Τῆς ἀλήθειας ὅτι, δίχως τὴ Χάρη, εἶναι: βέβαιον πῶς καὶ ἐμεῖς θὰ θρῖσκομάστε στὴν ἴδια μ' ἐκεῖνον τὸ συνάνθρωπό μας ἀπαίσιον θέση. Ὅμως, τὸ ἀποδείχνει: ἡ ἴδια ἡ ζωὴ, μὰ τρίχα χωρίζει τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν ἁμαρτωλόν. Ἀπὸ τὴ μὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη, ὁ πρῶτος μπορεῖ νὰ βρεθεῖ ἐκεῖ ποὺ εἶναι: ὁ ἄλλος. Ἔτσι, κάνει: πολὺ καλὰ ὁ Παῦλος καὶ συνιστᾷ: «Ὁ δοκῶν ἐστάναι: βλεπέτω μὴ πέσῃ» (Α' Κορ. ι' 12).

«8 Ἐτοιμάσαι μερίδα, ἀρμόσαι χορδὴν, ἐτοιμάσαι μερίδα, Ἄμὼν ἡ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς, ὕδωρ κύκλω αὐτῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ θάλασσα (ἐννοεῖται ὁ Νεῖλος) καὶ ὕδωρ τὰ τεῖχη αὐτῆς ἠ καὶ Αἰθιοπία ἰσχύς αὐτῆς καὶ Αἴγυπτος καὶ οὐκ ἔστη πέρας τῆς φυγῆς καὶ Αἰθιοπία ἐγένοντο βοηθοὶ αὐτῆς».

Θὰ φανεῖς εὐνοημένη πιὸ πολὺ ἀπὸ τὴ Νῶ - Ἄμὼν, ποὺ ἦταν χτισμένη σιμὰ στὴς δυὸ ὄχθες τοῦ Νεῖλου; Τὸ μεγάλο ποτάμι καὶ οἱ διώρυγές του τὴν κύκλωναν προστατευτικὰ. Ἀποτελοῦσαν, κατὰ κάποιο τρόπο, τὰ τεῖχη της ποῦ, ἂν καὶ ἀπὸ νερά, ὄχι ἀπὸ πέτρες, καμωμένα, φάνταζαν ἄπαρτα.

Τραγοῦδοῦσαν οἱ Αἰγύπτιοι τὴν εὐμάρεια, τὴν ἁμορφία καὶ τὴν ἀσφάλειά της. Ἀλλὰ καὶ οἱ ξένοι. Ὁ Ὀμηρος («Ἰλιάδα») τῆς παίρνει τὸ μεγαλεῖο.

(Συνεχίζεται)

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 268 τοῦ ὑπ' ἀρ. 21-22/1983 τεύχους

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΛΗΡΙΚΟΙ

Στούς αγώνες τῆς φυλῆς

Ἀνέκδοτα ἔγγραφα ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖο Ἀγωνιστῶν Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης

Τοῦ κ. Ι. Μ. ΚΑΤΖΗΦΩΤΗ

23. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀπὸ τὸ Χρυσοβίτζι Φαλάνθου. Πῆρε μέρος ἀπὸ τὴν ἀρχὴν στὸν Ἀγῶνα ἐπικεφαλῆς σώματος συγχωριανῶν του. Πῆρε μέρος στὶς πολιορκίαις Τριπολιτσᾶς, Κορίνθου, Πάτρας καὶ στὶς μάχαις Βαλτετσίου, Γράνας, Δερβενικίων, Δραμιτσάδας, Πολιανῆς, Τρικόρφων κ. ἀγωνίσθηκε μὲ γενναιότητα. Τὸν ἀκολουθοῦσαν ἄλλοτε 50 κ. ἄλλοτε 100 ἄντρες. Ἐνίσχυσε καὶ χρηματικὰ τὴν Ἐπανάστασι.

α'. Αἴτησὴ τοῦ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐκδουλεύσεων.

Τὸ ἔτος 1846 ὑπέβαλε, σὲ ἡλικία 70 ἐτῶν τὴν παρακάτω αἴτησιν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐκδουλεύσεων ἐκθέτοντας τὰ σχετικὰ μὲ τὴ δράσιν του καὶ τὴν οἰκονομικὴν συμβολὴν τοῦ στὸν Ἀγῶνα ζητώντας νὰ βαθμολογηθῆ ἀνάλογα μὲ τὴν προσφορά του:

Ἐν Χρυσοβίτζι τῆ 12 Ἰβρίου 1846.

Πρὸς τὴν τοῦ Ἀγῶνος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἀπαιτήσεων Σεβαστὴν Ἐπιτροπὴν.

Ἐβδομηκονταετῆς ὢν ὁ μετὰ σέβας ὑποσημειούμενος Δημήτριος ἱερεὺς Σταυρόπουλος κάτοικος Χρυσοβιτσίου τοῦ δήμου Φαλάνθου ἀνεφάνην ἀγωνιστὴς ὑπὲρ τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἰερωμένος καὶ πρόκριτος εἰς τὸ χωρίον μου Χρυσοβίτζι συνηγωνίσθη εἰς ὅλας τὰς ὑπὲρ τῆς Ἐπανάστασεως μυστικὰς κατηχήσεις καὶ καθ' ὃ πνευματικὸς καὶ πρῶτος πρωτοκατήχησα ὡς τοιοῦτος εἰς πολλὰ μέρη ἀπεσταλμένος ὑπομείνας, ἐκραγείσης τῆς Ἐπανάστασεως ἀνέλαβον τὰ ὄπλα καὶ ἐπικεφαλῆς ὄλων τῶν συγχωριανῶν μου Χρυσοβιτζίωτων στρατιωτῶν, ἔτρεξα καὶ ἐπολέμησα εἰς ὅλας τὰς γενομένας κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μάχαις ὑπὸ τῶν ὀπλαρχηγῶν τῆς Πελοποννήσου μέχρι τῆς τελευταίας ἀποδιώξεως τῶν Ὀθωμανῶν, τοιοῦτος δὲ εἶμαι γνωστὸς εἰς τοὺς ἐπιζῶντας ὀπλαρχηγούς τῆς Πελοποννήσου.

Τὰς ἐκδουλεύσεις μου προανέφερον πολλάκις εἰς τὰς ἄλλας συσταθείσας ἐξεταστικὰς ἐπιτροπὰς μὲ ὅσας περὶ αὐτῶν εἶχον ἐπισημοὺς ἀποδείξεις, τίποτε

ὅμως δὲν ὀφελήθη πρὸς ἀμοιβὴν μου, οὔτε πρὸς ἀποζημίωσίν μου, δι' ὅσα ἐξ ἰδίων ἐν καιρῷ τοῦ ἀγῶνος ἐξόδενσα εἰς διαφόρους ἀνάγκαις· πάλιν δὲ ἐπανέλαβον κατὰ τὸ ἔτος 1838 εἰς τὴν Σεβαστὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς τὴν Α.Μ. τὰς στρατιωτικὰς μου ἐκδουλεύσεις, τότε δὲ μόνον εὐηρεστήθησαν καὶ ἀπένευμον εἰς ἡμᾶς τὸ ἀργυροῦν παράσημον καὶ ἀνεγνωρίσθη ἀξιωματικὸς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 20227 ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1838 πρὸς ἡμᾶς τῆς τότε ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματείας ὅμως μὲ τὴν ἐπίσημον βαθμολογίαν καὶ τὰς ἀποδοχὰς αὐτῆς.

Δὲν ἐπανὸν ἀναζητῶν τὰς στρατιωτικὰς ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεών μου ἀποδοχὰς πρὸς τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν, καὶ αὐτὴ ἐξετάσασα περὶ αὐτῶν πάλιν ἐπληροροφορήθη διὰ τοῦ Σ. Διοικητοῦ Μαντινείας κατὰ τὸ ἔτος 1846 τὰς στρατιωτικὰς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος ὑπηρεσίας μου χωρὶς ὅμως καὶ τότε ν' ἀπολαύσω τίποτε περὶ τοῦτου ἐσωκλείω καὶ ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς τοῦ τότε Διοικητοῦ Μαντινείας Κ. Πειταλά πρὸς τὴν Γραμματείαν, τὸ ὅποιον ἤδη ἔλαβον ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Νομαρχίας Ἀρκαδίας.

Τέλος πάντων ἀπὸ τὴν σύστασιν καὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς Σεβ. Ἐπιτροπῆς, ἐλπίζω τὴν ἀμοιβὴν τῶν στρατιωτικῶν μου ἐκδουλεύσεων καὶ ἐπισυνάπτω ἐν τῇ παρουσίᾳ μου καὶ νέαν ἀπόδειξιν τῶν τότε ὀπλαρχηγῶν μου, διότι τὰς παλαιὰς ὑπέβαλον εἰς τὰς προγενεστέρας στρατιωτικὰς Ἐπιτροπὰς.

Παρακαλῶ τὴν Σεβαστὴν Ἐπιτροπὴν, ὅπως ἀποφασίσῃτε νὰ βαθμολογηθῶ ἀνάλογως καὶ νὰ ἀπολαύσω τὰ διπλώματά μου τῶν ὀπείων μέχρι σήμερον καθυστεροῦμαι.

ὑποσημειοῦμαι μὲ τὴν ὑστάτην ἐλπίδα τῆς ἐπιτυχίας καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας.

Εὐπειθέστατος κάτοικος Χρυσοβιτσίου
Δημήτριος ἱερεὺς Σταυρόπουλος).

δ'. Πιστοποιητικὸ γιὰ τὴν δράσιν του.

Τὴν αἴτησίν του ὁ παπα - Δημήτρης Σταυρόπουλος συνόδευε μὲ τὸ παρακάτω πιστοποιητικὸ γιὰ τὴν δράσιν

ΘΕΟΜΠΑΙΧΤΕΣ ΤΟΥ ΜΠΡΟΥΚΛΙΝ

Του Πρεσβυτέρου
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Δ

Δημοσιογράφος αθηναϊκής εφημερίδος, σέ άρθρο του αφιερωμένο στο χιλιαστικό συνέδριο του 1983 βρέθηκε, λέει, σέ πολύ δύσκολη θέση, γιατί δέν ήξερε τί νά πρωτοπαινήσει, «τό ύφος τῆς πίστεως», «τά 500 πιπέλλα, πού έβγαφαν τό στάδιο σέ μιὰ μέρα», τήν «δμορφη στολή τῶν πωλητῶν», τήν «ἀπουσία καί ἐνός ἀναμένου τσιγάρου», ἢ τήν «εὐγένεια καί τόν ἀνθρωπισμό» γι' αὐτό ἔσπευσε νά πῆ τό «εὐγε»!

Δέν εἶμαστε ἀφελεῖς νά παρασυρθοῦμε ἀπό τήν προπαγάνδα τῆς ὑπηρεσίας «δημοσίων σχέσεων» τῆς πολυεθνικῆς τοῦ Μπρούκλιν, πού συνδυάζει ἄριστα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἀμερικανικοῦ μαγαζιῶν μέ τίς μεθόδους δολοκληρωτικῶν καθεστώτων πού ἔχουν ἀναπτύξει σέ πολύ προχωρημένο βαθμό τήν πλύσι-ἐγκοφάλο καί τήν ψυχολογική βία.

Δέν εἶναι δά καί μοναδική ἡ ἔταιρία «Σκοπιὰ» σ' αὐτές τίς ἐκδηλώσεις· σέ ἄλλα τὰ δολοκληρωτικά καθεστώτα θά τό δῆτε αὐτό: τῆ «ζηλευτή ὀργάνωσι», τήν «δμορφη

του, πού τοῦ εἶχαν χορηγήσει διακεκριμένοι ὀπλαρχηγοί καί στό ὁποῖο ἐξαίρεται ἡ ἀντρεισύνη του:

«Πιστοποιητικόν»

Πιστοποιεῖται ὑπό τῶν ὑποσημειομένων δι, ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Χρονοβιζίου τοῦ δήμου Φαλάνθου παππᾶ Δημήτριος Στανόπουλος, εἰς ἐκ τῶν προκρισθέντων ἱερέων τῆς Ἐπαρχίας Κορυθαίνης, ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος συνετέλεσε τὰ μέγιστα οὐ μόνον πνευματικῶς ἀλλά καί στρατιωτικῶς ἀναγνωριζόμενος ὡς καπετάνιος τῆς πατρίδος του καθ' ἑλλην τήν διάρκειαν φέρων κατά τὰς ἀνάγκας πότε μὲν πενήκοντα πότε δέ ἑκατὸν στρατιώτας ἐπολέμησεν ἀνδρείως παρευρεθεῖς εἰς τὰς πολιορκίας Τριπόλεως, Κορίνθου, Πατρῶν καί εἰς τὰς μάχας Βαλτελίου, Γράνας, Δερβενακίων, καί εἰς τὰς κατά τῶν Ἀράβων εἰς Δραμῶν, Πολιορκίαν, Τρίκορφα καί λοιπὰς μάχας, μὴ ἀπολαμβάνων τι ἀλλ' ἀπεναντίας ἐξοδεύσας ἐξ ἰδίων του.

Διό κατ' αἰτησίν του τῷ δίδεται τό παρόν.

Ἐν Τριπόλει τῆν 24 Ἰουνίου 1844.

Βασ. Δημητριάδης

Ἀδάμ Κορέλας

(διὰ τὸν ἀγράμματον Ἀδάμ Κορέλαν

Β. Ν. Γιαννακόπουλος)

Κανέλλος Δεληγιάννης

Δ. Πλαπούτας

Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης.

(Συνεχίζεται)

στολή», τήν «ἀπουσία τσιγάρων», τήν «εὐγένεια» καί τόν ἀνθρωπισμό! Εἶναι λέξεις τόσο «ἱερές», ὥστε ὅσοι ἀντιστρατεύονται σ' αὐτές κλείνονται σέ σφραγιστήρια γιὰ νά τίς ἀποκτήσουν· μόνο πού τήν ἐννοιά τους τήν καθορίζει τό κόμμα. Ὅσο γιά τὰ «πινέλλα», ἐκεῖ νά δῆτε, χιλιάδες!

Γιά τό «ὑφος τῆς πίστεως» στό «κόμμα», ἀληθινά δέν ἔχουν τίποτε νά διδαχθοῦν ἀπό τοὺς χιλιαστές. Ἀπόδειξι: δυὸ πρόσφατες ἐκπαμπές στό τρίτο πρόγραμμα τῆς ΕΡΤ ἀπό κάποιον «πιστό» τέτοιον καθεστώτων· μόνο πού ἐκεῖνος δέν εἶπε πῶς «τό κόμμα ἔχει πάντοτε δίκαιο», ὅπως ἀναφέρεται στόν «ἐθνικό ἔμνο» κάποιας χώρας, ἀλλά διακήρυξε χωρὶς ντροπή: «πρῶτα τό κόμμα καί ὕστερα ἡ Ἐκκλησία», γιατί βέβαια ἡ πίστι στό κόμμα τοποθετεῖται πάνω ἀπὸ τήν ἀνύπαρκτη πίστι στό Θεό.

Στῆ χιλιαστικῆ ὀρολογία λέγεται αὐτό: «τό θέλημα τῆς ὀργανώσεως εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ· ἀνταρσία ἐναντίον τῆς ὀργανώσεως, εἶναι ἀνταρσία ἐναντίον τοῦ Θεοῦ» (περισσότερα γιά τό θέμα αὐτό στό βιβλίό μας: «Ἡ Σκοπιὰ: Ζωηρότερο φῶς ἢ πυκνότερο σκότος»), σελ. 15-39).

Καί τό «θέλημα» τῆς ὀργανώσεως σ' αὐτῆ τήν περιπτώσει, εἶναι καί τό «θεοκρατικό» χτένισμα καί τό σχετικό «αντίσιμο» καί ἡ «καθαριότης». Ὅλα αὐτὰ εἶναι «ιδιότητες τῶν καλεσμένων τοῦ Ἰεχωβά»· αὐτὰ ὑπογραμμίσθησαν στήν πρώτη ὁμιλία στή Ριζούπολι· οἰκοδεσπότης εἶναι ὁ «Ἰεχωβά», ἐκεῖνος ἐκάλεσε στό γήπεδο τοὺς χιλιαστές καί πρέπει νά ἀναπτύξουν ὅλες αὐτές τίς «ιδιότητες», γιατί πρέπει νά τίς δοῦν πρό παντός οἱ δημοσιογράφοι.

Βέβαια, λίγο πέρα ἀπὸ τό γήπεδο, στόν σταθμό τοῦ Περισοῦ, οἱ χιλιαστές μετέβαλαν τήν περιοχὴ σέ σκουπιδοτόπο· μέ μῖσος πετοῦσαν τό γραπτό μήνυμα· «χιλιαστές: θύματα πολυεθνικῆς ἔταιρίας», πού τοὺς μοίραζε ὀμάδα ὀρθοδόξων νέων· ἀλλὰ ἐδῶ πρόκειται πιά γιά τῆ «δυσφήμισι τοῦ Σατανᾶ»· δέν ἐφθανε ὡς ἐκεῖ ἡ βιτρία τοῦ «Ἰεχωβά».

«Ἡ ἐνόητα τῆς βασιλείας», ἦταν τό γενικό θέμα τοῦ συνεδρίου καί στόχευε στήν τρομοκρατία ἐκείνων πού σκέπτονται νά ἐγκαταλείψουν τήν ὀργάνωσι, ἀκολουθώντας τό παράδειγμα τοῦ Ράιμουντ Φράνς, μέλους τοῦ Κυβερνώντος Σώματος τῆς ἔταιρίας καί ἐνός περίπου ἑκατομμυρίου ὀπαδῶν πού ἐγκατέλειψαν τήν ἔταιρία γιὰ νά μὴ συγκοινωνήσουν μέ τὰ πονηρά της ἔργα.

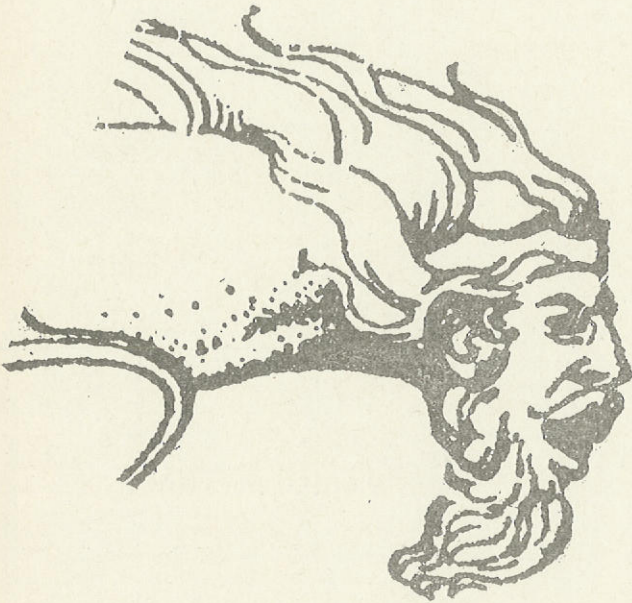
Οἱ ἄλλοι, ὅσοι ἔμειναν, «πίστεψαν» πῶς ἀνταρσία ἐναντίον τῆς ὀργανώσεως εἶναι ἀνταρσία ἐναντίον τοῦ Ἰεχωβά· αὐτοὶ πλέον μένουν «ἐνωμένοι» μέ τήν

εταιρία, για να μάς θυμίζουν πώς ακόμη και σήμερα, παρά την επίσημη κατάργησι τῆς δουλείας, ένα άλλο είδος δουλεμπορίας ἀκμάζει. Νοιώθουμε ντροπή, φωνάζουμε αἶσχος στήν ἀδίσταχτη εταιρία, ἀλλά ὁ οἶκτος μας καί ἡ συμπάθειά μας συνοδεύει τὰ δύστυχα θύματα.

Πῶς πραγματοποιεῖται ἡ περίφημη «ἐνότητα τῆς βασιλείας»; «Ἐνας λαός πού προσέχει, μαθαίνει καί ὑπακούει»· αὐτὸς ἦταν ὁ τίτλος τῆς πρώτης ὁμιλίας τοῦ συνεδρίου, πού μάς δίνει τὴν ἀπάντησι στὸ ἐρώτημα αὐτό.

«Ἡ ἐντολή πού μάς ἔχει δοθῆ εἶναι νὰ ζητᾶμε πρῶτα τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ». Μὲ ποῖο τρόπο; «Θὰ τὸ κάνουμε μέσω τοῦ ἔργου», ὑπογράμμισε ὁ ὁμιλητής, δηλαδή μέσω τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων τῆς εταιρίας «Σκοπιὰ» στήν καταναλωτικὴ ἀγορὰ (βιβλία, βιβλιάρια, περιοδικά).

Τὸ «ἔργο» αὐτὸ εἶναι ἡ «καθαρά» καὶ ἀληθινὴ λατρεία τοῦ Ἰεχωβά». Γι' αὐτὸ στήν ὁμιλία αἰψίμαστε φιλοξενούμενοι τοῦ Ἰεχωβά», τονίσθηκε ἡ «λατρεία

Τὸ σκίτσο αὐτὸ εἶναι ἓνα μέρος ἀπὸ σχεδίασμα, πού δημοσιεύθηκε στή «Σκοπιὰ» (1970, σελὶς 144). Ἀναφέρεται στὶς «ἀκρίδες» τῆς Ἀποκαλύψεως (θ' 3-5) καί συνοδεύεται ἀπὸ τὴ λεζάντα: «Οἱ συμβολικὲς ἀκρίδες πού ὁμοιάζουν μὲ ἵππους μὲ κέντρα ὅπως τοὺς σκορπιούς, εἶναι τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πνευματικοῦ Ἰσραήλ, πού ἀποδίδει τὸ ἄγγελμα τῆς κρίσεως τοῦ Θεοῦ, πού φέρει βασιανισμό σὲ ὅλους τοὺς ψευδεῖς χριστιανούς». Μὲ ἄλλα λόγια ἡ εταιρία ἰσχυρίζεται ἐδῶ πὼς τὸ φρικτὸ τέρας τῆς Ἀποκαλύψεως συμβολίζει τὴν ἴδια τὴν χιλιαστικὴ ἡγεσία· ὁ δὲ Ἀβαδδὼν, τὸ διαβολικὸ τέρας (Ἀποκ. θ' 11) συμβολίζει, λέει ἡ «Σκοπιὰ», τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ποιὰ μεγαλύτερη ἀπόδειξι μάς χρειάζεται γιὰ τὸν τίτλο τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, «Θεομαχίτες τοῦ Μπροῦκλιν»; (περισσότερα δὲς στὰ βιβλία μας «Ἡ Σκοπιὰ: Ζωηρότερο φῶς ἢ πικνότερο σκότος;», σελ. 128-136 καί «Οἱ χιλιαστὲς μάς γράφουν...» σελ. 130).

τοῦ Θεοῦ» σὰν πρώτη ιδιότητα τῶν «καλεσμένων τοῦ Ἰεχωβά».

Ἀκόμη ὁ «φιλοξενούμενος τοῦ Ἰεχωβά» στὴ Ριζούπολι ἐκλήθηκε ἀνά τιμάει τοὺς φοβούμενους τὸν Κύριον» καί νὰ τηρῆ τὴν ἀπόσχεσι ἀφιερώσεως» καί μάλιστα «ἀνεξάρτητα ἀπὸ δαπάνες, κόπους, στερήσεις, προβλήματα, διωγμούς»· δηλαδή νὰ μὴ παρασυρθῆ ἀπὸ τοὺς ἀποστάτες τῆς ὀργανώσεως», ἀλλὰ νὰ μείνῃ πιστὸς στοὺς σημερινούς ἀρχόντες τῆς «θεοκρατίας τοῦ Μπροῦκλιν» καί νὰ ἐκτελῆ τὸ θέλημά τους ἀκόμη καί μὲ τίς μεγαλύτερες θυσίες, γιὰ αὐτοὶ εἶναι οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον».

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐπανήρχοντο συνέχεια οἱ ὁμιλητές. «Νὰ φυλαχτοῦμε νὰ μὴ παρεκκλίνουμε ἀπὸ τὸν σκοπὸ τοῦ Ἰεχωβά, ἄσχετα ἀπὸ τὸ ποῖος μπορεῖ νὰ μάς ἐπηρεάσει μὲ ἓνα λαθασμένο τρόπο». Αὐτὸ ἦταν τὸ περιεχόμενο μιᾶς «διακηρύξεως», πού οἱ χιλιαστὲς ἐκλήθησαν νὰ ἐπιβεβαιώσουν μὲ ἓνα «ναὶ» στὴ Ριζούπολι: «ἄσχετα ἀπὸ τὸν ποῖος μπορεῖ νὰ μάς ἐπηρεάσει»· ἀκόμη καί μέλη τοῦ «Κυβερνώντος Σώματος», ἀκόμη καί ὁ πρόεδρος τῆς εταιρίας, οἱ χιλιαστὲς πρέπει ἀνά φυλαχτοῦν νὰ μὴ παρεκκλίνουν ἀπὸ τὴ γραμμὴ πού δίνει αὐτὸς πού τελικὰ ἐπικρατεῖ καί παίρνει στὰ χέρια του τὴν ἐξουσία στὸ Μπροῦκλιν, ἀνεξάρτητα ἀν χρησιμοποιοῦν νόμιμα ἢ παράνομα, ἀκόμη καί ἀνήθικα μέσα, ὅπως ὁ δεύτερος πρόεδρος Ρόδεφορντ, πού κατάφερε νὰ συντρίψῃ κάθε ἀντίστασι. «Ἦταν ὁ Ἰεχωβά, πού ἤλθε καί καθάρισε τὴν ὀργάνωσι», πιστεύουν σήμερα τὰ δύστυχα θύματα.

Ἄν ἡ ὀργάνωσι δὲν σπαράσσεται ἀπὸ ἐσωτερικὲς διαμάχες, ὅπως θέλει νὰ παρουσιάσῃ τὸ πρᾶγμα τὸ Μπροῦκλιν, τότε τί νόημα εἶχε αὐτὴ ἡ διακήρυξι;

Κάποιος «ζωντανὸς ἄγιος», πού παραβρέθηκε στὴ συνέλευσι ἀπὸ τὸ Μπροῦκλιν συνέχισε: «Ἄλλὰ μερικὲς φορές, μερικοὶ πού ἔχουν συνταυτισθεῖ μὲ μάς, ἀναμιγνύονται σὲ σοβαρὰ ἐσφαλμένη διαγωγὴ»· ἀλλὰ ἐκεῖνο πού μάς ἐνάνει, ὑπογράμμισε, εἶναι ὅτι ἀναγνωρίζουμε τὴν ὀργάνωσι «σὰν τὸ μέσο πού χρησιμοποιοῖ ὁ Ἰεχωβά γιὰ νὰ μάς προμηθεύσῃ τὴν πνευματικὴ τροφή στὸν κατάλληλο καιρὸ» καί ὅτι ὁ «δοῦλος» αὐτὸς καί τὸ «Κυβερνῶν Σῶμα» κάνουν πραγματικὰ «προμηθειες γιὰ τίς πνευματικὲς μας ἀνάγκες».

Πιο σαφὲς ἔγινε ὁ σημερινὸς ἀντιπρόσωπος τῆς εταιρίας στήν Ἑλλάδα: «Ἐὰν εἶχαμε τὴν τάσι προτοῦ νὰ ἔλθουμε ἐδῶ σ' αὐτὴ τὴ συνέλευσι νὰ πηγαίνουμε στὰ δεξιά ἢ στ' ἀριστερά, δηλαδή ἀπὸ τίς ἀρχὲς τῆς ὀργανώσεως καί τῆς ἀγίας Γραφῆς (sic), ἢ συνέλευσι αὐτὴ μάς ἔβαλε στὸν ἴσιο δρόμο»· μὲ ἄλλα λόγια χρησιμοποίησε τὸ «γύψο» γιὰ «θεραπευτικούς» καί «παιδαγωγικούς σκοπούς».

«Πῶς εἶναι τὰ πρόβατα;», συνέχισε ὁ ὁμιλητής, «ὅλα εἶναι εἰρηνικά, δὲν χτυπάει τὸ ἓνα τὸ ἄλλο. Ἄλλὰ ἀν πάrouμε τώρα δύο ἐρίφια καί τὰ βάλουμε μέσα μαζί μὲ τὰ πρόβατα, τί θὰ γίνῃ τότε; Τὰ ἐρίφια θ' ἀρχίσουν νὰ κτυποῦν τὰ πρόβατα».

(Συνεχίζεται)

**ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ
ΚΑΙ ΣΤΗ Α.Τ.Α.**

Η εργοδοτική εισφορά (άρθρου 1 Ν.Δ. 228/73) υπέρ των Κλάδων Συντάξεων και Ασθενείας του TAKE (140/ο) που καταβάλλει το Δημόσιο πάνω στο βασικό μισθό και το χρονοπέδωμα των εφημερίων και διακόνων, θα υπολογίζεται και στα ποσά της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (Α.Τ.Α.), γιατί το ποσό αυτό αποτελεί κατ' ουσία βασικό μισθό.

Αυτή την απόφαση πήρε η Ολομέλεια του Έλεγκτικού Συνεδρίου κατά την 44 Γενική Συνεδρίασή της (21.11.83), ακυρώνοντας έτσι την αντίθετη απόφαση του Α' Τμήματός του της 9.3.83, με την οποία είχε κριθεί εσφαλμένος ο υπολογισμός εργοδοτικής εισφοράς και στο ποσό της Α.Τ.Α. Συνέπεια της απόφασης του Α' Τμήματος ήταν να δημιουργηθεί πραγματικός σάλος από την έκδοση 200 περίπου Φύλλων Μεταβολών και Έλλείψεων (Φ.Μ.Ε.) που ζητούσαν την επιστροφή στο Δημόσιο της εισφοράς, η οποία είχε αποδοθεί στο TAKE και που ανερχόταν σε άνω των εκατομμυρίων δραχμών.

Η απόφαση του Έλεγκτικού Συνεδρίου εκδόθηκε ύστερα από σχετικό ερώτημα - έγγραφο του Μικ. Αρχιεπισκόπου Αθηνών κ. Σεραφείμ, ως προέδρου του Δ.Σ. του TAKE.

**ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ**

Υπενθυμίζεται στους ενδιαφερομένους ότι για την αναγνώριση στο TAKE της στρατιωτικής υπηρεσίας απαιτούνται τα επόμενα δικαιολογητικά:

- 1) Αίτηση (προς το TAKE, επί χαρτοσήμου 10 δρχ. και κληροσήμου 5 δρχ.), περί αναγνώρισης στρατιωτικής υπηρεσίας (σημ. εάν επιθυμεί να εξοφλήσει σε δόσεις, να δηλώσει σε πόσες δόσεις (άνωτα στο όριο 48).
- 2) Πιστοποιητικό (τύπου Α') Στρατολογικού Γραφείου.
- 3) Βεβαίωση αποδοχών (Ι. Μητροπόλεως).
- 4) Υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος ότι άσκει αποκλειστικά το λειτουργήμα του εφημερίου και ότι η προς αναγνώριση στρατιωτική υπηρεσία δεν έχει σιμειωθεί και ούτε πρόκειται στο μέλλον να

χρησιμοποιήσει για τη συνταξιοδότησή του από το Δημόσιο ή άλλη Αρχή, πλην του TAKE.

Το ασφάλιστρο είναι 150/ο επί των ακαθαρίστων αποδοχών.

Παρέχεται έκπτωση 100/ο αν καταβληθούν τ' ασφάλιστρα εφάπαξ.

**ΙΕΡΑΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΣΤΗΝ Ι. Μ. ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ**

Με επιτυχία και τη συμμετοχή του Ιερού Κλήρου της, πραγματοποιήθηκαν οι εργασίες του Θ' Ιερατικού Συνεδρίου της Ι. Μητροπόλεως Μεσογαίας και Λαυρεωτικής (30/11 έως 2.12.83) στο Πνευματικό Κέντρο Νεότητας του Προσκυνηματος 'Αναστάσεως του Χριστού Σπάτων. Μετά την έναρξη δέηση και τον χαιρετισμό του Σεβασμ. Μητροπολίτου κ. 'Αγαθόνικου έγινε η εισήγηση: «'Η Εκκλησία, δύναμις ενότητος» (πανοσ. π. 'Αθανάσιος Γιάφτιτς, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Βελιγραδίου). Τη δεύτερη μέρα, μετά τη Θ. Λειτουργία και το πρόγευμα, ο Καθηγητής κ. Μάρκος Σιώτης παρουσίασε το θέμα: «'Η οργάνωση και η αποδιοργάνωση της εν Χριστώ ζωής της Εκκλησίας», ενώ την τρίτη μέρα (2/12), τον Όρθρο ακολούθησε η όμιλία του Καθηγητού κ. 'Ιωάννου Κορναράκη με θέμα «Προσασπείω και προσοπικότητα του ιερέως».

Ο Σεβ. κ. 'Αγαθόνικος απήθυνε πατρικές νοουθεσίες στους συνέδρους κληρικούς, πρόσφερε αναμνηστικό δώρο και παρέθεσε αποχαιρετιστήριο γεύμα.

Με πρωτοβουλία, εξάλλου, του ίδιου οργανώθηκε στις 27 Νοεμβρίου 1983 σταυροφορία αίμοδοσίας, στην οποία προσήλθαν και πολλοί κληρικοί.

**ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΟΥ
ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗ ΤΟΥ
«ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»**

Το ετήσιο λογοτεχνικό βραβείο του «'Ιδρύματος Κατίγκως και Γιώργη Χρ. Λαμπού» απενεμήθη φέτος από τη «Χριστιανική Λογοτεχνική Συντροφιά» στο συνεργάτη του «Έφημερίου», γνωστό λογοτέχνη κ. Δημήτρη Φερύση, για το βιβλίο του «Φιλοθέη Μπενιζέλου, η αθηναίωτισσα κωμώδ.».

Η τελετή της απονομής έγινε στις 16 Δεκεμβρίου στην αίθουσα της 'Αρχαιολογικής Έταιρείας (Αθήνα). Στη διάρκεια της μίλησε ο λογοτέχνης - κριτικός κ.

Ν. 'Αρβανίτης και διάβασε αποσπάσματα από το βραβευμένο έργο ο ήθοποιος κ. Γρηγ. Βαφειάς, ενώ ο πρόεδρος του 'Ιδρύματος, 'Ακαδημαϊκός κ. 'Ιω. Καμύσης επέδωσε το βραβείο στον κ. Φερύση μαζί με χρηματικό έπαθλο 200.000 δρχ. Ο βραβευθείς έχει γράψει περισσότερα από 20 βιβλία (ποίηση, δοκίμιο, θέατρο, παιδικό αφήγημα) κι έχει αποσπάσει διακρίσεις και σ' άλλους λογοτεχνικούς διαγωνισμούς.

ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΟΥ Ι.Σ.Κ.Ε.

Κατά τις αρχαιρεσίες του Ι.Σ.Κ.Ε. (28/11/83) που πραγματοποιήθηκε στον Ι. ναό 'Αγίας Ειρήνης οδού Αιόλου, εκλέχθηκαν για το Διοικ. Συμβούλιο του Συνδέσμου, με σειρά επιτυχίας, οι κάτωθι:

'Από την Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών οι πρωτοπρ. Νικ. Αύγερινόπουλος (ψήφοι 1596), Δημ. Πλατής (1361), Σπ. Κοράκης (1133), Γεώργ. Χατζηδογιαννάκης (761), Δημ. Κλούτσος (744) και 'Απόστ. Μιχαήλ (710). 'Από τις όμορες Μητροπόλεις οι πρωτοπρ. 'Αθαν. Ρούικλης (916), Παντ. Μαριαντωνάκης (792) και Χαρ. Καζής (748). Για την 'Εξελεγκτική 'Επιτροπή οι πρωτοπρ. Χαρ. Παπασταθόπουλος (1331), Διον. 'Αργυράτος (1260) και 'Ιω. Μπαρμαντανιώτης (1109).

Το Διοικ. Συμβούλιο συνεροτήθη σε Σώμα με την παραπάνω σύνθεση.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

**ΝΕΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ
ΤΟΥ TAKE**

—Χοντροδήμος Διόδωρος, ιερέυς, Γ)6, έτη υπηρεσίας 35, σύνταξη 25.570, οίκ. επίδ. 1.816, εφάπαξ 517.989.

—Μηνιακάκης Παν., ιερέυς, Γ)6, έτη υπηρεσίας 35, σύνταξη 25.570, οίκ. επίδ. 1.816, εφάπαξ 517.604.

—Τηλιαβερίδη Μαρία, πρεσβυτέρα, Γ)6, έτη υπηρεσίας 35, σύνταξη 12.785, εφάπαξ 502.124.

—Κοντού Μαρούδα, πρεσβυτέρα, Γ)6, έτη υπηρεσίας 27, σύνταξη 10.000, εφάπαξ 410.645.

—Σταλίκας Βασ., ιερέυς, Γ)6, έτη υπηρεσίας 35, σύνταξη 25.570, οίκ. επίδ. 1.816, εφάπαξ 523.378.

Στις παραπάνω συντάξεις χορηγήθηκε αύξηση 150/ο από 1.1.1983 (ΥΑ Β2/60/988/83 ΦΕΚ 302 τ. Β).